

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

dokonanej w dniach 24 – 25 października 2014 r. na kierunku „pedagogika” prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej na Wydziale Pedagogiki Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Bożena Muchacka – członek PKA

członkowie:

dr hab. Roman Leppert – ekspert PKA,

dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA,

mgr Edyta Lasota - Bełzek – ekspert PKA

Radosław Serafin – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Należy wskazać przesłanki wizytacji (własna inicjatywa PKA, wniosek ministra, wniosek uczelni) oraz czy jest to pierwsza czy kolejna wizytacja (w tym przypadku informacje, w którym roku została przeprowadzona i jakie były jej wyniki przedstawić w **Załączniku nr 3**)

Przesłanką przeprowadzenia wizytacji na Wydziale Pedagogicznym Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu na kierunku „pedagogika” jest własna inicjatywa Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja została przeprowadzona z w związku z upłynięciem okresu na jaki została wydana ocena na wyżej wymienionym kierunku studiów. Wizytacja ta jest przeprowadzana po raz kolejny.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z przepisami i obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonej hospitacji zajęć, analizy prac dokumentujących osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, w tym prac dyplomowych, spotkań z nauczycielami akademickimi i studentami ocenianego kierunku studiów oraz przedstawionej bazy dydaktycznej, w której prowadzone są zajęcia dydaktyczne.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę¹

- 1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki,

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Koncepcja kształcenia jest spójna z celami wynikającymi z Wizji i Misji Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu. Jest ona oparta jest na założeniu, iż pedagogika stanowi naukę interdyscyplinarną, składającą się z wielu teorii, nurtów oraz koncepcji ideowych, wykorzystujących zróżnicowane metody i techniki badań. Za priorytet uznano wyposażenie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje, niezbędne do właściwej analizy i interpretacji zjawisk życia społecznego.

Motywami przewodnimi Wizji i Misji WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu są: zawołanie *Homines Hominibus – Ludzie Ludziom* zobowiązujące do wrażliwości na wszelkie problemy społeczności akademickiej oraz *universitas*, odnoszące się do świadomości wspólnoty wszystkich podmiotów Uczelni (studentów, nauczycieli akademickich oraz pozostałych pracowników). Hasłem przyświecającym koncepcji kształcenia na Wydziale Pedagogiki jest *Uczelnia oparta na wiedzy*, stawiająca za cel przygotowanie studentów do udziału w „społeczeństwie wiedzy”. Określając swoje priorytety Uczelnia wykazała się kreatywnością wybierając następujące wartości nawiązując do skrótu nazwy Uczelni WSPiA: **W – Wiedze** *przekazywaną w procesie kształcenia, która stanowi o kompetencjach absolwentów. Powinna być ona zatem rzetelna, o wysokim poziomie teoretycznym, oparta na najnowszych zdobyczach nauki.*; **S – Sukces**. *Student, który dzięki edukacji uzyska właściwy zasób wiedzy i umiejętności, ma jako absolwent szansę znalezienia dobrej pracy, pozwalającej na osiągnięcie sukcesu zawodowego. Jest to jednocześnie sukces nauczycieli akademickich, którzy uczestniczą w procesie edukowania studentów, stwarzając im odpowiednie warunki nauczania oraz uczenia się poprzez dobór najefektywniejszych metod kształcenia;* **P – Praktykę**, *rozumianą zarówno jako obowiązkową część procesu kształcenia, dzięki której studenci mają możliwość konfrontowania zdobytej wiedzy teoretycznej z zawodową rzeczywistością, jak i proces nabywania umiejętności, pozwalających na lepsze przystosowanie się do zmian gospodarczych i społecznych, uczący podejmowania decyzji oraz otwartości na zmiany;* **I – Innowację** *rozumianą jako wykorzystanie przez nauczycieli akademickich innowacyjnych metod nauczania, pozwalających nie tylko na osiągnięcie efektów kształcenia w zakresie poziomu wiedzy i jej rozumienia, ale przede wszystkim rozwijających kompetencje społeczne, nieodzowne w każdej pracy zawodowej. Ponadto innowacyjność powinna przejawiać się w podejmowaniu projektów naukowo-badawczych, realizowanych oryginalnymi metodami i narzędziami.* **A – Aktywność** *rozumianą jako mobilizowanie wszystkich uczestników procesu edukacyjnego. Oferta edukacyjna, obejmuje społecznie ważne kierunki studiów odpowiadające potrzebom współczesnego rynku pracy oraz realizacji aspiracji naukowych i społecznych studentów oraz wykładowców.*

Kształcenie studentów na kierunku pedagogika odbywa się w ramach różnych specjalności i pozostaje w pełnym związku z misją Uczelni, strategią jej rozwoju oraz Wydziału Pedagogiki. Oferta kształcenia jest elastycznie dopasowywana pod względem zapotrzebowania na specjalistów w poszczególnych zakresach.

- 2) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.
 - *Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju.*

Zarówno interesariusze wewnątrzni jak i interesariusze zewnątrzni brali aktywny udział w ustalaniu koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku oraz uczestniczą w dyskusjach nad perspektywami rozwoju kierunku. Wśród interesariuszy wewnętrznych ukonstytuowane zostały zespoły w ramach Rady Programowo – Doradczej, nauczyciele akademicy i studenci. Jednak obecni na spotkaniu z Zespołem Oceniającym studenci wykazali słabą wiedzę na temat tego procesu oraz jednoczesny brak zainteresowania udziałem w ustalaniu koncepcji kształcenia na wizytowanym kierunku. Jednocześnie studenci zaznaczyli, że dotychczas nie wychodzili z inicjatywą zmian w programach studiów, gdyż uważają, że obecna koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika jest odpowiednia. Uczestnictwo samorządu studenckiego w procesie nie ma w pełni formalnego charakteru, ponieważ nie posiadają przedstawicielstwa w gremiach zajmujących się opracowywaniem programów kształcenia. Podejmowane przez nich działania ograniczają się do udziału w posiedzeniach Senatu Uczelni, na których zatwierdzane są programy kształcenia.

Interesariusze zewnątrzni to pracownicy placówek/ewentualnych pracodawców absolwentów kierunków prowadzonych w ramach Wydziału Pedagogiki WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu. Z dokumentacji Uczelni oraz z rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni oraz z Pracownikami wynika, iż są oni bardzo zaangażowani we współpracę.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego² W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Koncepcja kształcenia jest spójna z celami wynikającymi z Wizji i Misji Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu. Oferta edukacyjna, obejmuje społecznie ważne kierunki studiów odpowiadające potrzebom współczesnego rynku pracy oraz realizacji aspiracji naukowych i społecznych studentów oraz wykładowców.

2) Zewnątrzni i wewnątrzni interesariusze biorą czynny udział w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia oraz perspektyw rozwoju. Zaleca się zwiększenie uczestnictwa studentów w procesie określania koncepcji kształcenia poprzez włączenie samorządu studenckiego w prace organów odpowiadających za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto zachęca się samorząd studencki do aktywnego korzystania z możliwości już stworzonych, tj. aktywnego uczestnictwa w posiedzeniach Senatu.

² według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania sformułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu (Wydział Pedagogiki) na ocenianym kierunku pedagogika, studia I i II stopnia, zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia wpisują się w misję Uczelni.

Senat Uczelni dnia 22.02.2012 roku (Uchwała nr 193/2012 Senatu Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu z dnia 22.02.2012 r. w sprawie: zatwierdzenia efektów kształcenia na kierunku studiów: Pedagogika – studia pierwszego i drugiego stopnia) zatwierdził efekty kształcenia dla kierunku pedagogika, studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim lokując je w obszarze nauk humanistycznych i społecznych (wynika z efektów kształcenia), chociaż na str. 1 Raportu Samooceny pojawia się informacja tylko o obszarze nauk społecznych. Uczelnia nie przyjęła wzorcowych efektów kształcenia zgodnych z Rozporządzeniem MNiSW z dn. 4 listopada 2011 roku w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521). Opracowała własne efekty kształcenia, które powstały poprzez przyjęcie zdecydowanej większości efektów wzorcowych, modyfikację wybranych efektów wzorcowych i określenie dodatkowych efektów. Przykładem niechaj będą efekty kształcenia, w których Uczelnia do treści z wzorcowych I stopnia dodała własne treści – K_W01, K_W03, K_W06, K_W17, K_W18, K_K06. Kolejna kwestia dotyczy odniesienia efektów kierunkowych do obszarowych. Uczelnia w efektach K_W17, K_W18, K_K02 dokonała stosownego odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych, w momencie, gdy wzorcowe efekty stanowią inaczej, czyli są bez takiego odniesienia. Należy także na I stopniu wskazać, iż zatwierdzone przez Senat Uczelni efekty

nie zawierają wzorcowego efektu K_U13, a dopisano efekt K_K09. Podobne sytuacje mają miejsce w efektach kształcenia dla II stopnia, gdzie m.in. nie uwzględniono efektu wzorcowego K_U12 oraz dodano efekt K_K09, czy też wpisano efekty obszarowe do efektu K_U11.

Dokonano odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Przyjęte efekty kształcenia (nie biorąc oczywiście pod uwagę dodatkowo dopisanych efektów), jak wspomniano wyżej, przypisano obszarowi nauk społecznych i humanistycznych zgodnie z efektami wzorcowymi, a tym samym z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacja dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). Odstąpienie od przyjęcia wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku pedagogika nie jest zgodne z art. 11 ust. 2 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym Dz.U. 2005 nr 164 poz. 1365 [„2. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego, może prowadzić studia na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia zgodnie z: 1) wzorcowym opisem efektów kształcenia dla kierunku i poziomu kształcenia określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2 (...)].

Jednostka/Uczelnia nie posiadająca pełnych uprawnień akademickich, tym samym zobowiązana jest do konstruowania programu kształcenia z wykorzystaniem efektów wzorcowych, tym bardziej, jeśli wskazuje jako profil kształcenia profil ogólnoakademicki.

Z informacji uzyskanej podczas wizytacji od Pani Dziekan, na Wydziale w przygotowaniu są także efekty specjalnościowe, obecne opiniowane przez interesariuszy zewnętrznych.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział Pedagogiki wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskich. Program Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna I stopnia jest zgodny z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Wynika to z analizy dokumentów udostępnionych przez Uczelnię - matryce efektów kształcenia, sylabusy opracowane do poszczególnych przedmiotów. Szkoda jednak, że Uczelnia nie opracowała matrycy odniesienia przyjętych efektów kierunkowych do efektów nauczycielskich. Zdecydowanie inna sytuacja jest na studiach II stopnia spec. Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Program studiów tej specjalności w wielu zakresach nie spełnia wymagań

nauczycielskich. Nie może to jednak stanowić zarzutu, gdyż jak wynika z Uchwały rekrutacyjnej (Uchwała nr 18/2013 Senatu Uczelni z dnia 30 stycznia 2013 r.) na studia drugiego stopnia o specj. Zewip rekrutuje się kandydatów kontynuujących niniejszą specjalność lub posiadających już kwalifikacje nauczycielskie [„kandydaci na specjalność Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna kontynuują tę specjalność lub winni posiadać kwalifikacje nauczycielskie” (§3. I.2.)]. Zatem absolwent omawianej specjalności ukończonej na II stopniu nie uzyskuje kwalifikacji nauczycielskich na tym stopniu, gdyż posiadał je już na stopniu I. Po analizie suplementów obydwu specjalności (I stopień Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna oraz II stopień Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna) wynika, że te drugie są poszerzeniem, rozwinięciem i udoskonaleniem tego, co zdobył student na stopniu I w zakresie edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. W obydwu suplementach (I stopień Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna oraz II stopień Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna) czytamy, że absolwenci uzyskują przygotowanie do pracy w charakterze nauczyciela, m.in. w edukacji przedszkolnej i klasach I-III szkoły podstawowej.

Odrębna kwestia budząca znaczne zastanowienia, to fakt realizowania na kierunku pedagogika specjalności Pedagog specjalny. W ocenie ZO PKA WSPiA im. Mieszka I niniejsze kształcenie w obrębie tej specjalności nie powinno mieć miejsca, gdyż Uczelnia nie prowadzi kształcenia na kierunku pedagogika specjalna. Na kierunku pedagogika specjalna realizowane są inne efekty kształcenia aniżeli na kierunku pedagogika, co powoduje brak właściwej korelacji pomiędzy kierunkiem, specjalnością i efektami kształcenia. Praca z osobami z niepełnosprawnością wymaga określonej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które można uzyskać jedynie poprzez osiągnięcie efektów kształcenia umocowanych w obrębie kierunku pedagogika specjalna. Uczelnia w suplementie do dyplomu tejże specjalności pisze m.in.: „Absolwent specjalności Pedagog Specjalny jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych i osobistych w ramach przygotowania do wykonywania zawodu pedagoga specjalnego”. Należy zauważyć, iż Uczelnia w kwietniu 2014 roku podjęła decyzję o zmianie nazwy specjalności z „Pedagog specjalny” na „Praca z osobami o specjalnych potrzebach edukacyjnych” (Uchwała nr 20/1/2014 Senatu WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu z dnia 16 kwietnia 2014 r.). Jednak po pierwsze zmiana nazwy to tylko zabieg kosmetyczny (a gdzie zmiana programu kształcenia?), gdyż cały czas obracamy się w obrębie pedagogiki specjalnej, tzn., że nazwa została zawężona w stosunku do pierwotnej. Po wtóre, by pracować z osobami

o specjalnych potrzebach edukacyjnych, to również należy posiadać także kwalifikacje pedagoga specjalnego do których nadawania Uczelnia nie posiada uprawnień.

Dla prowadzonych specjalności realizowanych na kierunku pedagogika, opracowano matryce realizacji efektów kształcenia. Sporządzone matryce przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznym wszystkim przedmiotom realizowanym w ramach programów kształcenia na kierunku pedagogika i wszystkim prowadzonym w ramach kierunku specjalnościom – I stopień - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Pedagogika resocjalizacyjna i penitencjarna, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i hospicyjna, Doradztwo personalno-zawodowe, a także II stopień - Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Doradztwo zawodowe z elementami coachingu, Pedagog specjalny, Edukacja prozdrowotna, Zarządzanie oświatą, Resocjalizacja, Pedagogika społeczna. Należy także wskazać, iż na obydwu stopniach kształcenia opracowano matryce efektów kształcenia dla modułu przedmiotów kierunkowych oraz dla modułu przedmiotów podstawowych. Zauważyć trzeba fakt, iż jak wskazano poniżej, wszystkie efekty kształcenia są pokryte, ale niektóre zarówno przez przedmioty kierunkowe i specjalnościowe, a niektóre tylko przez przedmioty kierunkowe. Taka sytuacja ma miejsce np. na specjalności doradztwo zawodowe z podstawami coachingu (II stopień), gdzie efekty K_W11, K_U14 znajdują pokrycie przez przedmioty z modułu przedmiotów kierunkowych. Analiza matrycy wskazuje, iż wszystkie efekty kierunkowe znajdują swoją realizację w przypisanych im przedmiotach, lecz widoczna jest znaczna różnica w ich natężeniu. Nie należy tego postrzegać w kategoriach błędu, lecz warto zauważyć niniejszy fakt.

Analiza matrycy efektów i sylabusów przedmiotowych pozwala uznać, iż istnieje możliwość osiągnięcia przez studentów przyjętych efektów kształcenia. Problem jednak polega na tym, że istniejąca spójność określona jest w niepoprawnie przyjętym układzie efektów kształcenia, który nie uwzględnił wymogów Ustawy.

Zarówno efekty kształcenia, jak i sylabusy przedmiotowe są dostępne w formie drukowanej w dziekanacie oraz w bibliotece Wydziału. Natomiast na spotkaniu studenci potwierdzili orientację w zakresie wiedzy na temat efektów i sylabusów przedmiotowych.

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Uczelnia nie przyjęła literalnie wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku pedagogika. Wprowadzając te przyjęte efekty dla ocenianego kierunku (I i II stopień) są sformułowane w sposób zrozumiały i jak wynika z sylabusów przedmiotowych w większości

są sprawdzalne, to jednak kolejny raz należy zaznaczyć, że nie są one w pełni właściwe i ustawowo określone dla prowadzonego kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili znajomość efektów i treści kształcenia oraz warunków zaliczania przedmiotów oraz to że są one dla nich zrozumiałe. W opinii studentów, zaproponowane przez Uczelnię efekty kształcenia dotyczące poszczególnych przedmiotów są w większości rzeczowe, czytelne i znajdują pokrycie zarówno w treściach poszczególnych przedmiotów, jak i w literaturze zalecanej studentom. Ponadto studenci są świadomi, co daje im udział w zajęciach z danego przedmiotu. Zgodnie z ich opinią sformułowane efekty kształcenia umożliwiają wykładowcom opracowanie przejrzystej formy weryfikacji ich osiągnięcia.

3) Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągnięcia efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas wizytacji programowej w poznańskiej Uczelni na kierunku pedagogika poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji oceny/efektów kształcenia (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami), która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów) i jest sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167).

Jednym z istotnych elementów dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. W Uczelni opracowane są suplementy dla wszystkich realizowanych specjalności na kierunku pedagogika I i II stopnia. Suplementy zawierają m.in. dokładne informacje o uprawnieniach posiadacza dyplomu. W suplementach brak jest jednak dokładnych danych o odbytych praktykach, które winny być ujęte w pkt. VI. *Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach.* W tym też punkcie warto odnotowywać odbyte praktyki studenckie, zarówno ich wartość godzinową, a także miejsce ich odbywania. Fakt ten jest niezwykle istotny szczególnie przy specjalnościach, gdzie nabywa się kwalifikacje pedagogiczne oraz kwalifikacje nauczycielskie.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia nazwane w sylabusach WSPiA warunki zaliczenia - metody oceniania/kryteria oceny, są zróżnicowane w poszczególnych sylabusach. W wielu sylabusach ten podpunkt opracowany jest starannie i dokładnie [(np. przedmiot - koncepcje edukacji zintegrowanej w przedszkolu i klasach I-III) czytamy: egzamin pisemny z pytaniami zamkniętymi jednokrotnego wyboru, gdzie za odpowiedź prawidłową student uzyskuje 1 punkt, natomiast za odpowiedź nieprawidłową 0 punktów. Kryteria oceny: 5 – student uzyskuje minimum 90% punktów podczas egzaminu pisemnego... 2 – student nie uzyskuje wymaganego minimum podczas egzaminu pisemnego, wynoszącego 50%+1; przedmioty – metodyka pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym;]. Inne sposoby weryfikacji efektów kształcenia – test zaliczeniowy, zespołowe przygotowanie projektu edukacyjnego, przedstawienie pracy pisemnej-zaliczeniowej, kolokwium pisemne, ocena pracy grupowych, referatów i aktywności dyskusyjnej na zajęciach, praca pisemna w postaci portfolio, przygotowanie projektu lub prezentacji, ustne odpytywanie, zadania praktyczne w laboratorium komputerowym, i in.

Wskazane sposoby weryfikacji i oceny efektów kształcenia w większości przypadków dobrane są poprawnie. Należy jednak zaznaczyć, iż w sylabusach wskazywane są i takie sposoby, przy pomocy których nie zwykle trudno zweryfikować i ocenić osiągnięcia efektów, w szczególności: obecność czy frekwencja na zajęciach (m.in. przedmioty polityka społeczna; trening kontaktu interpersonalnego). Otóż frekwencja, obecność, czy ewentualna nieobecność na zajęciach nie powinna i nie może stanowić kryterium oceny osiągnięcia, czy nie osiągnięcia określonych efektów kształcenia.

Podkreślić należy, iż znajdujące się w sylabusach rozwiązania związane z weryfikacją efektów kształcenia odnoszą się do wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne). Przewidziany jest wyczerpujący wachlarz sposobów weryfikacji efektów kształcenia w szczególności w kontekście efektów cząstkowych przedmiotowych/modułowych, jak i końcowych związanych z procesem dyplomowania (stworzenie pracy dyplomowej, egzamin dyplomowy). Informacje na temat stosowanego na ocenianym kierunku systemu oceny efektów kształcenia znajdują się w sylabusach, które są powszechnie dostępne w bibliotece wydziałowej i w dziekanacie, a także jak twierdzą studenci, są prezentowane przez nauczycieli na pierwszych zajęciach, co zostało zaobserwowane podczas jednej z hospitacji zajęć przez ZO.

Poznając sposoby weryfikacji efektów kształcenia analizie poddano prace etapowe dostarczone ZO w znacznej ilości. Nie zauważono w nich braków formalnych, a sposoby weryfikacji zgodne były z założeniami znajdującymi się w stosownych sylabusach

przedmiotowych (m.in.: przedmioty: Metodologia badań pedagogicznych – II stopień; Współczesne problemy psychologii – II stopień).

Zespół Oceniający poddał oglądowi dostarczone w znacznej liczbie protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Nie budzą one większych zastrzeżeń. Są kompletne, znajdują się w nich zróżnicowane oceny wskazujące na rzetelną weryfikację założonych celów i efektów (przykłady: Zaburzenia rozwoju i wychowania rok 2 sem. 4 protokół nr 1344/2014, egzamin, st. niestacjonarne; Współczesne koncepcje i systemy pedagogiczne rok 2 sem. 4 protokół nr 1345/2014 zaliczenie z oceną, st. niestacjonarne)

Kolejnym elementem oceny stopnia osiągnięcia efektów kształcenia jest ocenianie końcowe – dyplomowanie. Ten proces jest na tyle istotny, gdyż jest końcowym, ostatecznym weryfikatorem efektów kształcenia. Na ocenianym kierunku w WSPiA w Poznaniu weryfikację efektów kształcenia poprzez proces dyplomowania należy za poprawny. Na Wydziale Pedagogicznym proces ten w kwestii proceduralnej jest przejrzysty, składający się z przyjętych i wdrożonych spójnych zasad dyplomowania. Wytyczne dotyczące dyplomowania znajdują się w Regulaminie Studiów WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu. Informacje dotyczące pracy dyplomowej, jak i egzaminu dyplomowego odnajdziemy w Rozdziale 10 „Praca dyplomowa” - §27-§29 oraz w Rozdziale 11 „Egzamin dyplomowy” - §30. W oparciu o niniejsze regulaminowe wytyczne opracowano na Wydziale własne procedury dotyczące procesu dyplomowania, tj.: Procedura egzaminów dyplomowych Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu; Warunki przystąpienia do egzaminu dyplomowego na Wydziale Pedagogiki Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu. Warto wskazać, że według regulaminu studiów „Tematy prac dyplomowych powinny zostać zatwierdzone przez Wydziałową Komisję ds. Zatwierdzania Tematów Prac Dyplomowych” (§27 pkt. 5.). W dokumentacji Wydziału znajduje się zarówno Akt Powołania przez Dziekana niniejszej Komisji, a także stosowny protokół z zatwierdzenia przez Komisję tematów prac dyplomowych w roku akademickim 2013/2014 określonych Promotorów (z dnia 13.02.2014). Brak jest podania tematów i ewentualnej wzmianki o ich modyfikacji. Oznacza to, że wszystkie tematy zostały przyjęte w pierwotnej wersji, a zatwierdzenie miało charakter formalny, nie merytoryczny?

Prace dyplomowe studentów Uczelni są weryfikowane w systemie antyplagiatowym zgodnie z Regulaminem Antyplagiatowym. W dokumentacji Wydziału znajdują się stosowne wydruki z niniejszego systemu. Teczki osobowe absolwentów zawierają m.in. Oświadczenie zgodności wersji papierowej i elektronicznej pracy, czy też Oświadczenie dotyczące praw autorskich i danych osobowych .

Podczas recenzowania losowo wybranych prac dyplomowych zauważono w niektórych przypadkach zawyżone oceny prac wystawiane przez promotora i recenzenta. Sporządzone przez nich recenzje nie zawierają podstaw wystawionych ocen. Pojawiają się w pracach braki studentów w zakresie znajomości metodologii badań pedagogicznych i umiejętności analizy materiału badawczego, szczególnie biorąc pod uwagę prace magisterskie. Powodem może być brak należytej opieki promotorskiej, która na etapie przygotowywania pracy pozwoliłby wyeliminować pewne nieprawidłowości. Należy jednak wskazać, iż proces dyplomowania jest złożonym i wielowymiarowym procesem, z którym Wydział Pedagogiczny WSPiA w znacznej mierze sobie dobrze radzi. Widać intensyfikowanie działań i zaangażowanie pracowników Wydziału w udoskonalanie opisywanego procesu.

Podczas wizytacji dokonano analizy skali i przyczyn odsiewu studentów na kierunku pedagogika studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia w roku akademickim 2011/2012, 2012/2013, 2013/2014.

Odsiew studentów na kierunku pedagogika studia pierwszego stopnia		
Nabór na rok akademicki	Liczba osób skreślonych w takcie trwania cyklu kształcenia studia I stopnia forma stacjonarna	Liczba osób skreślonych w takcie trwania cyklu kształcenia studia I stopnia forma niestacjonarna
2013/2014	8	29
2012/2013	5	15
2011/2012	17	13
Odsiew studentów na kierunku pedagogika studia drugiego stopnia		
Nabór na rok akademicki	Liczba osób skreślonych w takcie trwania cyklu kształcenia studia II stopnia forma stacjonarna	Liczba osób skreślonych w takcie trwania cyklu kształcenia studia II stopnia forma niestacjonarna
2013/2014	-	41
2012/2013	-	24
2011/2012	-	67

Jak wynika z danych zawartych w tabeli największy odsiew studentów na Wydziale Pedagogiki odnotowuje się na 1 roku studiów. Główną przyczyną, jak podają Władze Wydziału jest niepodjęcie studiów lub rezygnacja z ich kontynuacji. Natomiast powodem

rezygnacji studentów ze studiów są najczęściej przyczyny osobiste. Odmienne zdanie na ten temat posiadają nauczyciele akademicy Wydziału. Dowiadujemy się, że przyjęty system weryfikacji zakładanych efektów kształcenia powoduje systematyczną naturalną selekcję studentów nieprzygotowanych do kontynuacji nauki na studiach drugiego stopnia.

Uczelnia na kierunku pedagogika prowadzi studia zarówno w sposób tradycyjny, jak i wprowadzając kształcenie na odległość w formie e-learningowej. Niniejszą kwestię reguluje Zarządzenie nr 5 2013/2014 Rektora WSPiA z dnia 01 września 2013 r. w sprawie: prowadzenia zajęć dydaktycznych w formie kształcenia na odległość. W §2 Zarządzenia czytamy m.in. że „co najmniej 40% wykładów prowadzonych w WSPiA im. Mieszka I realizuje się w formie e-learningowej”. Jak czytamy dalej „z powyższego obowiązku wyłączone są wykłady realizowane na studiach II stopnia i jednolitych magisterskich oraz wykłady zaplanowane w programach studiów w wymiarze mniejszym lub równym 14 godzin.” Niniejsze zajęcia w systemie elektronicznym prowadzi się za pośrednictwem platformy olat.WSPiA.pl. Pomimo, jak deklarują Władze Wydziału, że od listopada 2011 roku trwają kursy przygotowujące nauczycieli oraz administrację do pracy na platformie, to taka forma pracy i kontaktu ze studentem wzbudza, jak usłyszano na spotkaniu ZO z kadra, różne emocje. Zgodnie z Zarządzeniem nr 37/2013 Kanclerza Uczelni w sprawie realizacji zajęć dydaktycznych w formie e-learningu „wynagrodzenie przewidziane dla wykładowców realizujących wykłady w formie e-learningu wynosi 80% stawki wynagrodzenia wynikającej dla danego wykładowcy z umowy o dzieło”. W kontekście realizacji części zajęć dydaktycznych w formie kształcenia na odległość należy wskazać na brak w sylabusach przedmiotowych informacji o e-learningu, a co za tym idzie i brak informacji o możliwości weryfikacji efektów kształcenia. Jak należy sądzić odmienne są/mogą być sposoby/możliwości osiągnięcia/weryfikowania efektów kształcenia podczas tradycyjnego, a „elektronicznego” kształcenia. W zaistniałej sytuacji nie sposób jednak dokładnie tego zobrazować.

System oceny efektów kształcenia w opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO jest skonstruowany we właściwy sposób, zrozumiały oraz powszechnie dostępny.

4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Uczelnia czyni istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy. Jednak ze względu na znikomy udział absolwentów w badaniach ankietowych, trudno mówić, pomimo starań Uczelni, o jakimkolwiek wpływie absolwentów na

doskonalenie jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do wymagań rynkowych otoczenia społeczno-gospodarczego. ▬

Wszelkimi kwestiami związanymi z badaniem losów absolwentów na rynku pracy zajmuje się uczelniane Biuro Karier czynne od wtorku do soboty 7.30-15.30 oraz w niedzielę 7.30-14.00. Działalność Biura jest wielopłaszczyznowa świadcząc usługi studentom i absolwentom chcącym skorzystać z doradztwa indywidualnego, uzyskać poradę zawodową, informacje o stażach, praktykach, możliwościach dalszego kształcenia, a także pracodawcom, którzy poszukują odpowiednich dobrze przygotowanych kandydatów na praktyki, staże. Zadania jakie biuro realizuje związane są przede wszystkim z: organizacją praktyk zawodowych studentów i staży; pośrednictwem pracy; prowadzeniem doradztwa zawodowego, szkoleń; gromadzeniem i udostępnianiem informacji o rynku pracy; prezentacją firm; promocją absolwentów. Biuro Karier monitoruje losy zawodowe absolwentów, gromadzi i udostępnia publikacje wydawnictw i materiałów informacyjnych o tematyce związanej z rozwojem osobistym i zawodowym oraz poruszaniem się na rynku pracy. Prowadzi także współpracę z instytucjami i organizacjami z Poznania i okolic.

Podczas wizytacji stwierdzono, iż Uczelnia prowadzi ankietyzację absolwentów, którzy chcą wyrażać swoje zdanie i opinie w sprawie możliwości znalezienia pracy w powiązaniu z wiedzą uzyskaną podczas studiów w WSPiA. W Uczelni funkcjonuje Procedura Monitorowania Losów Absolwentów WSPiA, według której monitoring absolwentów przebiega etapami: po upływie 6 miesięcy, po trzech i pięciu latach od dnia ukończenia studiów. Cele jakie postawiono sobie przed tym badaniem, to: określenie planów edukacyjnych i zawodowych absolwentów, określenie sytuacji, w jakiej znajdują się absolwenci na rynku pracy, gromadzenie informacji dotyczących otoczenia gospodarczo-społecznego absolwenta poszukującego pracy. Powyższe ma pomóc w doskonaleniu wewnątrz systemu zapewnienia jakości kształcenia.

Biuro Karier przeprowadziło badanie pilotażowe wszystkich absolwentów roczników 2007-2012, którzy pozostawili dane kontaktowe w tym adresy e-mail. Do tych osób rozesłano kwestionariusze, gdzie proszono o wypełnienie i zwrot na adres mailowy Uczelni. Spośród ok. 2276 rozesłanych kwestionariuszy, zgodę na monitorowanie wyraziło 39 absolwentów, co stanowi ok. 1,71%. Jednak tylko 2 osoby odpowiedziały na przesłane pytania w kwestionariuszu. Biuro Karier przeprowadziło także badanie absolwentów rocznika 2013, od których udało się zebrać 865 na 2037 adresów mailowych. Na Wydziale Pedagogiki, studia licencjackie i magisterskie ukończyło 513 studentów, w tym od absolwentów zebrano 340 adresów mailowych, na które rozesłano pytanie z prośbą o zgodę na monitorowanie losów.

Pozytywnie odpowiedziało tylko 8 respondentów, co stanowi 2,35%. Po pół roku od egzaminu dyplomowego do tych absolwentów wysłano ankiety.

Konkludując, należy wskazać, iż pomimo zasygnalizowanych wyżej trudności (m.in. znikomy udział absolwentów w badaniach), to widoczne są dotychczasowe starania Uczelni w kontekście monitorowania losów swoich absolwentów. Władze deklarują, iż pomimo niezadowalającej frekwencji i aktywności absolwentów nadal BK będzie intensywnie pracowało nad wypracowaniem strategii umożliwiającej, czy też skutkującej większym odzewem ze strony byłych studentów Uczelni.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili, że mają wiedzę o przeprowadzanych badaniach.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Uczelnia nie przyjęła wzorcowych efektów kształcenia. Opracowała własne efekty kształcenia, które powstały poprzez przyjęcie zdecydowanej większości efektów wzorcowych, modyfikację wybranych efektów wzorcowych i określenie dodatkowych efektów. Przykładem niechaj będą efekty kształcenia, w których Uczelnia do treści z wzorcowych I stopnia dodała własne treści – K_W01, K_W03, K_W06, K_W17, K_W18, K_K06. Przyjęty zestaw efektów nie zawiera wzorcowego efektu K_U13, a dopisano efekt K_K09.

Wydział Pedagogiki wypełnił warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej I stopnia - edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna.

Odrębna kwestia budząca znaczne zastanowienia, to fakt realizowania na kierunku pedagogika specjalności Pedagog specjalny. W ocenie ZO PKA WSPiA im. Mieszka I nie posiada uprawnień, gdyż nie prowadzi kształcenia na kierunku pedagogika specjalna. Na kierunku pedagogika specjalna realizowane są inne efekty kształcenia aniżeli na kierunku pedagogika, co powoduje brak właściwej korelacji pomiędzy kierunkiem, specjalnością i efektami kształcenia.

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

3) Jednostka w różnych zakresach stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia, gdyby były przyjęte właściwe i zgodne z wzorcowymi. Uwaga powyższa dotyczy zarówno efektów etapowych, jak i końcowych. Proces weryfikacji efektów kształcenia przyjętych w Uczelni poprzez proces dyplomowania należy uznać w znacznej mierze za właściwy.

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia nazwane w sylabusach WSPiA warunki zaliczenia - metody oceniania/kryteria oceny, są zróżnicowane w poszczególnych sylabusach. W wielu sylabusach ten podpunkt opracowano starannie i dokładnie. Przewidziany jest wyczerpujący wachlarz sposobów weryfikacji efektów kształcenia w szczególności w kontekście efektów cząstkowych przedmiotowych/modułowych, jak i końcowych związanych z procesem dyplomowania.

4) Uczelnia czyni istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy. Jednak ze względu na znikomy udział absolwentów w badaniach ankietowych,

trudno mówić, pomimo starań Uczelni, o jakimkolwiek wpływie absolwentów na doskonalenie jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do wymagań rynkowych otoczenia społeczno-gospodarczego.

Procesem monitorowania zajmuje się funkcjonujące na Uczelni Biuro Karier. Uczelnia prowadzi ankietyzację absolwentów, którzy chcą wyrażać swoje zdanie i opinie w sprawie możliwości znalezienia pracy w powiązaniu z wiedzą uzyskaną podczas studiów w WSPiA. Władze deklarują, iż pomimo niezadowolającej frekwencji i aktywności absolwentów nadal BK będzie intensywnie pracowało nad wypracowaniem strategii umożliwiającej, czy też skutkującej większym odzewem ze strony absolwentów.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ad. 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Program kształcenia realizowany na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim w WSPiA im. Mieszka I Uczelnia ulokowała w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, co pozwoliło skorzystać z istniejących efektów obszarowych dla tych nauk. Efekty kierunkowe więc przypisano obszarowi nauk humanistycznych i społecznych, lecz częściowo niezgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520). Mianowicie Uczelnia na I stopniu w efektach K_W17, K_W18, K_K02 dokonała odniesienia do obszarowych, a wzorcowe takiego odniesienia nie posiadają. Natomiast na II stopniu identyczna sytuacja dotyczy efektu K_U11. Po analizie dokumentacji należy jednak stwierdzić, iż istnieje realna szansa osiągnięcia przez studentów efektów kierunkowych przypisanych do określonych przedmiotów zamieszczonych w określonych programach studiów poszczególnych specjalności kierunku pedagogika. Należy jednak mieć na uwadze istotny fakt, iż efekty kształcenia realizowane na kierunku pedagogika (I i II stopień) nie stanowią identycznego odzwierciedlenia z efektami wzorcowymi, obligatoryjnymi dla ocenianego kierunku. Warto też zauważyć, iż w sylabusach do przedmiotów zwanych w WSPiA w Poznaniu „sylabusami przedmiotowymi” zaprezentowano efekty kształcenia jakie powinien osiągnąć student na poszczególnych zajęciach. Niepokojące i weryfikacyjne bardzo trudne, by niniejszy student na poszczególnych jednostkach godzinowej wykładu/ćwiczenia mógł osiągnąć znaczną ilość efektów. Otóż w wielu przedmiotach przy poszczególnych treściach

programowych znajduje się założonych wiele/ za wiele w ocenie ZO efektów. Przykładowo przedmiot „emisja i higiena głosu dla nauczycieli” przy temacie 7 jest aż 11 efektów. Podobnie przy innych tematach tych zajęć. Kolejny przedmiot „diagnoza psychopedagogiczna” temat 2 (TK-02) 10 efektów, identyczna ilość efektów przy tematach: od 4 do 9 (TK-04-TK-09).

Z praktycznego punktu widzenia osiągnięcie/weryfikacja takiej liczby efektów kształcenia wydaje się mało realne i nieuzasadnione merytorycznie. Warto więc zrewidować niniejsze podejście nadmiernego lokowania efektów w obrębie jednego przedmiotu i zastanowić się nad urealnieniem przypisywania efektów do przedmiotów.

Studia I stopnia na kierunku pedagogika realizowane są w 6 semestrach, w czasie których zaplanowano do realizacji w zależności od 1830 do 2144 godzin. Natomiast studia II stopnia realizowane są w 4 semestrach – od 588 do 592 w zależności od specjalności.

Do uzyskania tytułu licencjata potrzebny jest nakład pracy studenta w wymiarze 180, a magistra 120 punktów ECTS zarówno w systemie kształcenia stacjonarnego, jak i niestacjonarnego. Na kierunku Pedagogika oferowane są: I stopień - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Pedagogika resocjalizacyjna i penitencjarna, Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i hospicyjna, Doradztwo personalno-zawodowe, a także II stopień: Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, Doradztwo zawodowe z elementami coachingu, Pedagog specjalny, Edukacja prozdrowotna, Zarządzanie oświatą, Resocjalizacja, Pedagogika społeczna.

Program studiów na kierunku pedagogika I stopnia studia niestacjonarne obejmuje moduły kształcenia: ogólnego, podstawowego, kierunkowego, specjalizacyjnego i specjalnościowego oraz praktyki zawodowe. Moduł do wyboru składa się z modułu przedmiotów kształcenia specjalizacyjnego i specjalnościowego. Przedmioty ujęte w planie studiów podzielono na następujące bloki: przedmioty kształcenia ogólnego w wymiarze 350 godzin, przedmioty kształcenia podstawowego w wymiarze 245 godzin; przedmioty kierunkowe w wymiarze 470 godzin. Realizowane również są tzw. moduły specjalnościowe i specjalizacyjne - Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (569 godz. specjalnościowe, 510 godz. specjalizacyjne), Pedagogika resocjalizacyjna i penitencjarna (445 godz. specjalnościowe, 340 godz. specjalizacyjne), Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza i hospicyjna (445 godz. specjalnościowe, 320 godz. specjalizacyjne), Doradztwo personalno-zawodowe (430 godz. specjalnościowe, 340 godz. specjalizacyjne).

Plan studiów II stopnia obejmuje moduły kształcenia: podstawowego, kierunkowego, specjalnościowego i specjalizacyjnego. Przedmioty ujęte w planie studiów podzielono na

następujące bloki: przedmioty kształcenia podstawowego w wymiarze 176 godzin; przedmioty kierunkowe w wymiarze 140 godzin. Realizowane również są tzw. moduły specjalnościowe i specjalizacyjne - Zintegrowana edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna (276 godz.), Doradztwo zawodowe z elementami coachingu (272 godz.), Pedagog specjalny (272 godz.), Edukacja prozdrowotna (272 godz.), Zarządzanie oświatą (272 godz.), Resocjalizacja (272 godz.), Pedagogika społeczna (272 godz.).

Rozpatrując kwestię rozkładu punktów ECTS, to w programie studiów I stopnia kształtuje się to następująco: moduł przedmiotów podstawowych 25 pkt.; moduł przedmiotów ogólnych 23 pkt.; moduł przedmiotów kierunkowych 40 pkt.; oraz w zależności od wybranej specjalności moduł przedmiotów specjalnościowych od 52 do 61 pkt., oraz moduł przedmiotów specjalizacyjnych od 41 do 54 pkt. Program studiów II stopnia kształtuje się następująco: moduł przedmiotów podstawowych 36 pkt., moduł przedmiotów kierunkowych 26 pkt., moduł przedmiotów specjalnościowych i specjalizacyjnych 58 pkt.

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów/modułów kształcenia przyjętej w planie studiów I i II stopnia. Przedmioty specjalnościowe i specjalizacyjne zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie procesu kształcenia.

Układ przedmiotów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznego kształtowania kompetencji społecznych studentów.

Wskazać należy na fakt, iż w poznańskiej Uczelni WSPiA poprawnie dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia, oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia, pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu określonego poziomu studiów. Wyjątek na tej płaszczyźnie stanowi specjalność realizowana na II stopniu – Pedagog specjalny, do której prowadzenia Uczelnia nie posiada uprawnień.

Zgodnie z § 4.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. „Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS”. Uczelnia nie wskazała procentowego udziału liczby punktów ECTS dla obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których Wydział Pedagogiczny przyporządkował kierunek pedagogika. Uczelnia na II stopniu kształcenia nie wypełnia także warunku wynikającego z tego Rozporządzenia, a dotyczący liczby punktów ECTS, którą

student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego (§ 4.1. pkt.10). W programach studiów niestacjonarnych II stopnia brak jest tego typu zajęć. W programach studiów nie zauważa się również istotnych elementów wynikających z niniejszego Rozporządzenia: „§ 4. 1. Program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa: (...) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:

- a) wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
- b) z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
- c) o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych.”

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS z arytmetycznego punktu widzenia nie są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187) - §2 pkt.2) „jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy”. Analizując sylabusy przedmiotowe ZO zauważył brak ujednolicenia w godzinowym nakładzie pracy studenta w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS. Wprawdzie w Raporcie samooceny na str. 13 czytamy m.in. że Uczelnia uwzględnia niniejszy przedział 25-30 godzin/1 pkt. ECTS, to jednak w wielu sylabusach przedmiotowych I i II stopnia ta zasada miary średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia nie jest jednak przestrzegana. Przykładem są następujące sylabusy przedmiotowe: Technologia informacyjna dla nauczycieli 45 h/2 pkt.; emisja głosu dla nauczycieli 40h/2 pkt.; teoretyczne podstawy pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej 70 h/3 pkt.; pedagogika w kontekście antropologii kulturowej 40 h/1 pkt.; pedagogika rodziny 55h/3 pkt.; pedagogika resocjalizacyjna 70 h/3 pkt.; pedagogika opiekuńcza 53 h/3 pkt.; diagnoza psychopedagogiczna 65 h/3 pkt.; biografia człowieka 66 h/2 pkt.; profilaktyka zaburzeń mowy 70 h/3 pkt.

W kontekście konstruowania programów studiów warto zwrócić uwagę na fakt, który według Zespołu Oceniającego PKA może budzić przynajmniej zastanowienie. W programach studiów I stopnia znajduje się przedmiot bez wyceny punktowej ECTS – „BHP”. Należy ten fakt uznać za pewną usterkę, gdyż przedmiot realizowany jest w formie 10 godzin wykładu. Brak też w dokumentacji Uczelni sylabusa do niniejszego przedmiotu, tak więc trudno odnieść się do tego, czy realizuje on określone efekty kształcenia.

Odnośząc się do kwestii praktyk studenckich należy stwierdzić, iż są one obligatoryjne dla wszystkich studentów pedagogiki bez względu na studiowaną specjalność i formę studiów. W Uczelni funkcjonuje Regulamin Praktyk Zawodowych, w którym czytamy m.in., że (§1): „Praktyka zawodowa, określona efektami kształcenia, stanowi integralną część procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach studiów.” Na Wydziale Pedagogiki funkcjonują także dwa inne regulaminy – Regulamin studenckich praktyk – kierunek Pedagogika I stopnia oraz Regulamin studenckich praktyk – kierunek Pedagogika - Studia Uzupełniające Magisterskie. Z § 5 Regulaminu praktyk I stopnia wynika, że studenci odbywają praktykę w wymiarze 6 tygodni (150 godzin) - w drugim roku studiów – praktyka w wymiarze 3 tygodni (w czwartym semestrze) i w trzecim roku praktyka w wymiarze 3 tygodni (w szóstym semestrze). Natomiast z § 5 Regulaminu dla II stopnia dowiadujemy się, iż studenci odbywają praktykę w wymiarze 2 tygodni (50 godzin) według następującego schematu: praktyka specjalnościowa – w wymiarze 1 tygodnia (w trzecim lub czwartym semestrze); tę część praktyki student powinien odbyć w instytucji powiązanej ze specjalnością, na której studiuje; praktyka dyplomowa - w wymiarze 1 tygodnia (w czwartym semestrze); związana jest z problematyką badawczą zawartą w pracy dyplomowej, służy zapoznaniu z terenem podejmowanych badań empirycznych. W obydwu Regulaminach czytamy również o organizacji praktyk. Z § 7 wynika, iż studenci udają się na praktykę po otrzymaniu w Biurze Karier skierowania na praktykę i druku umowy, która zawarta będzie między WSPiA a instytucją organizującą praktykę. Rozpoczynając praktykę student zobowiązany jest zaopatrzyć się w „Dziennik praktyk” odpowiedni dla studiowanej specjalności, kartę przebiegu praktyk oraz formularz świadectwa odbycia praktyk.

Analizując dokumentację WSPiA w aspekcie praktyk otrzymujemy obszerne segregatory stanowiące stosowne potwierdzenie odbywanych praktyk. Są tam oświadczenia interesariuszy zewnętrznych dotyczące zgodny na odbycie praktyki zawodowej (w szczególności: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Poznaniu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Puszczykowie, Urząd Miasta w Poznaniu, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Poznaniu im. Św. Wincentego a Paulo, Dzienny Dom Pomocy Społecznej nr 1 w Poznaniu, Fundacja Pomocy Samotnej Matce „PRO-VITA” w Poznaniu, Dom Młodzieży w Poznaniu Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza, Wielkopolskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie w Poznaniu, Centrum Edukacji i Pomocy Młodzieży w Poznaniu). Na stosowną dokumentację składają się także wypełnione karty praktykanta, opisy praktyk z wytycznymi dla studentów odrębne dla poszczególnych specjalności, czy też zeszyty praktyk. Dokumentacja zawiera

również kilkunastostronicowe zestawienia placówek i instytucji, w których studenci pedagogiki mogą odbywać swojej praktyki.

Szczególny wymiar posiadają zawsze praktyki studenckie realizowane na specjalności nauczycielskiej. W tym zagadnieniu zapoznano się z dokumentacją realizacji praktyk dla specjalności edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna. Nie stwierdzono o omawianym zakresie uchybień, wskazując raczej na prawidłowość i kompletność prowadzonej dokumentacji, tak jak to wynika z Regulaminu praktyk realizowanych na I stopniu pedagogiki. (§ 10 - Dokumenty stanowiące warunek zaliczenia praktyki studenckiej to: dla studentów specjalności Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna: umowa o praktykę z przedszkolem lub szkołą; skierowanie na praktykę; dziennik praktyk studenckich specjalności EPiW (protokoły hospitacji); scenariusze przeprowadzonych samodzielnie zajęć poświadczane przez nauczyciela opiekującego się praktykantem; karta przebiegu praktyk; świadectwo odbycia praktyk - karta informacyjna dla WSPiA). Nie stwierdzono także nieprawidłowości w miejscach odbywania praktyk. Są one realizowane zgodnie z kierunkiem i specjalnością, np. nr albumu 18516 - Niepubliczne Przedszkole Muzyczne „Świat Malucha” w Zbąszynie (w dokumentacji konspekty zajęć, materiały dydaktyczne, opinia opiekuna praktyki, umowa, skierowanie na praktyki, zeszyt praktyk pedagogicznych). Inne miejsca odbywania praktyki studentów EWiP wynikające z zeszytów praktyk – Przedszkole nr 66 „Zaczarowany Ogród” w Poznaniu, Przedszkole Miejskie nr 2 im. Jana Brzechwy w Czarnkowie, Niepubliczne Przedszkole „Puchatek” w Golinie, Niepubliczne Przedszkole „Bose Kotki” w Poznaniu, Przedszkole Publiczne „Tęczowa Kraina” w Luboniu, czy też Niepubliczne Przedszkole Dwujęzyczne „My Story” w Wągrowcu.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO przyznali, że system kontroli i zaliczania praktyk uwzględnia weryfikację nabywanych w czasie toku studiów umiejętności praktycznych.

Z informacji uzyskanych podczas spotkania ZO wynika, że studenci chwalą sobie realizowane praktyki zawodowe. Ich zdaniem są one istotnym elementem procesu kształcenia, który umożliwia studentom zdobycie doświadczenia oraz wiedzy praktycznej, które są następnie pomocne w realizowaniu dalszych treści kształcenia podczas zajęć dydaktycznych na Uczelni lub w pracy zawodowej po studiach.

Odnosząc się kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu, to należy wyraźnie podkreślić, iż pozwala ona i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Kształcenie

na kierunku pedagogika w wizytowanej poznańskiej Uczelni realizowane jest na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Zgodnie z §3.4. Regulaminu Studiów „Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września następnego roku kalendarzowego.” Na Wydziale Pedagogicznym zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku 8.00-16.45. Natomiast na studiach niestacjonarnych od soboty do niedzieli 8.00 – 17.50.

Jednostka podejmuje działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika. Reguluje to §17 Regulamin Studiów WSPiA, w którym czytamy „Formami indywidualnego trybu studiowania są: 1) Indywidualna organizacja studiów; 2) Indywidualny plan studiów i program kształcenia.” Dopuszcza się możliwość studiowania według indywidualnej organizacji studiów w odniesieniu do studentów spełniających co najmniej jeden z poniższych warunków: „1)wychowuje małe dziecko; 2) wyjeżdża na stypendium zagraniczne; 3) studiuje na więcej niż jednym kierunku studiów; 4) jest członkiem reprezentacji sportowej; 5) nie może studiować w zwykłym trybie z powodu choroby lub wypadku losowego.” (§17 ust. 4 pkt. 1-5). Studiowanie w takim trybie może uzyskać student, który zaliczył rok pierwszy i legitymuje się średnią ocen nie mniejszą niż 4,0 (§17 ust. 9).

W roku 2014/15 Indywidualną Organizację Studiów Dziekan przyznał pięciorgu studentom Wydziału Pedagogiki. Indywidualizacja procesu kształcenia w Uczelni im. Mieszka I dotyczy także studentów niepełnosprawnych, którzy mogą także ubiegać się o indywidualną organizację studiów. W strukturach Uczelni funkcjonuje Pełnomocnik Rektora ds. osób niepełnosprawnych. To stanowisko piastuje pracownik Wydziału Pedagogiki. Warto zauważyć, iż osoby z niepełnosprawnością posiadają w Uczelni przywilej bezpłatnego korzystania z usług kserograficznych. Studenci Wydziału Pedagogiki korzystają z pomocy materialnej, której szczegółowe zasady przyznawania określone są w Regulaminie przyznawania oraz ustalania wysokości stypendiów wypłacanych z funduszu pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu, tworzonego z dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili, że są im znane formy indywidualizacji procesu kształcenia. W ich opinii system indywidualizacji jest wybierany przez studentów w szczególności ze względu na studiowanie drugiego kierunku studiów, urodzenie i wychowywanie dziecka oraz ze względów zdrowotnych. Niektórzy studenci korzystają również z indywidualnego planu studiów i programu kształcenia, choć w mniejszym stopniu.

Na spotkaniu ZO studenci ocenili pozytywnie sekwencję przedmiotów na kierunku pedagogika. Zarówno kolejność realizowanych przedmiotów oraz modułów, jak i rozłożenie

zajęć studenci ocenili jako prawidłowe oraz dające szansę na efektywne kształcenie. Liczba godzin przeznaczona na poszczególne przedmioty, a także formy prowadzenia zajęć są zdaniem studentów dobrze zorganizowane. Ponadto dobór treści kształcenia uznali za zrównoważony, tworzący logiczną i spójną całość.

Uczelnia nie uczestniczy w programie MOST, czyli wymianie międzyuczelnianej studentów w ramach polskich uczelni, ale istnieje możliwość udziału w wymianie studenckiej w ramach programu ERASMUS, z którego w ostatnich trzech latach akademickich nikt nie skorzystał. Ostatni wyjazd w ramach programu ERASMUS, jak poinformowały ZO władze Wydziału zanotowano w 2011/2012, gdy do Hiszpanii udało się trzech studentów i dwóch wykładowców.

Ad 2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Trudno sformułować jednoznaczną opinię na temat spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod kształcenia. Odnosi się to do wskazywanej już niespójności obligatoryjnych efektów kształcenia (wzorcowych efektów kształcenia) z programami poszczególnych przedmiotów kształcenia ujętych w planie studiów na kierunku pedagogika I i II stopnia w WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu. Z formalnego punktu widzenia nie wszystkie programy przedmiotów odnoszą się do efektów wzorcowych w kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, ponieważ są tam także efekty zmodyfikowane oraz dodane przez Uczelnię. Gdyby nie ten fakt, to można by uznać, że treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość. Wyjątek rzecz jasna stanowi specjalność Pedagog Specjalny realizowana na studiach II stopnia, do prowadzenia której WSPiA w Poznaniu nie posiada uprawnień z racji tego, że nie prowadzi kształcenia na kierunku Pedagogika specjalna.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) W programach realizowanych specjalności na kierunku pedagogika prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia, oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu określonego poziomu kwalifikacji. Wyjątek na tej płaszczyźnie stanowi specjalność realizowana na II stopniu – Pedagog

specjalny, do której prowadzenia Uczelnia nie posiada uprawnień. W kontekście jednak braku wzorcowych efektów kształcenia powyższy zapis o pełnej prawidłowości nie może być jednak wiążący.

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów/modułów kształcenia przyjętej w planie studiów I i II stopnia.

Uczelnia nie wskazała procentowego udziału liczby punktów ECTS dla obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których Wydział Pedagogiczny przyporządkował kierunek pedagogika. Uczelnia na II stopniu kształcenia nie wypełnia także warunku wynikającego ze stosownego Rozporządzenia, a dotyczący liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z wychowania fizycznego.

W programach studiów nie zauważa się również istotnych elementów wynikających z Rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. w § 4. 1. Czytamy, że program studiów dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia określa: (...) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć: wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów; z zakresu nauk podstawowych właściwych dla danego kierunku studiów, do których odnoszą się efekty kształcenia dla tego kierunku, poziomu i profilu kształcenia; o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych.”

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS nie są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta. Analizując sylabusy przedmiotowe w wielu z nich zauważono nieprawidłowości w godzinowym nakładzie pracy studenta w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS.

Praktyki studenckie, w tym realizowane na specjalności nauczycielskiej prowadzone są prawidłowo i należy wskazać na kompletność dokumentacji w tym zakresie. Nie stwierdzono także nieprawidłowości w miejscach odbywania praktyk. Są one realizowane zgodnie z kierunkiem i specjalnością.

2) Trudno sformułować jednoznaczną opinię na temat spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod kształcenia. Odnosi się to do wskazywanej już niespójności obligatoryjnych efektów kształcenia (wzorcowych efektów kształcenia) z programami poszczególnych przedmiotów kształcenia ujętych w planie studiów na kierunku pedagogika I i II stopnia w WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu,

- *Ocena czy liczba pracowników naukowo – dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwią osiągnięcie założonych celów i efektów realizacji danego programu* (**Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy**);

Zajęcia na ocenianym kierunku prowadzi 9 (3 samodzielnych i 6 doktorów) nauczycieli akademickich na studiach I stopnia, natomiast 13 nauczycieli (6 samodzielnych i 7 doktorów)

zaliczonych do minimum kadrowego studiów drugiego stopnia. Struktura kwalifikacji pracowników naukowo-dydaktycznych zarówno z minimum kadrowego jak i spoza minimum (47 na studiach pierwszego stopnia oraz 44 na studiach drugiego stopnia) gwarantuje osiągnięcie celów i efektów określonych w programie studiów ocenianego kierunku. Należy stwierdzić, że na ocenianym kierunku kadra jest wystarczająco liczna, aby zostały zrealizowane wszystkie zakładane cele i efekty kształcenia. Można ponadto stwierdzić, że wszyscy Prowadzący dydaktykę na ocenianym kierunku gwarantują jej wysoki poziom. Władze Uczelni oraz Wydziału dbają o stałe podnoszenie poziomu kształcenia poprzez prowadzenie polityki kadrowej zmierzającej do pozyskiwania najlepszych specjalistów z określonych dziedzin i dyscyplin naukowych.

Nauczyciele akademicy są zatrudniani na podstawie przepisów Ustawy z dnia 27 lipca 2005 roku – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jedn.: Dz. U. z 2012 roku poz. 572; zm.: Dz. U. z 2012 roku poz. 742, poz. 1544) oraz przepisów Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 roku Nr 21, poz. 94, z późn. zm.). Stosunek pracy z nauczycielami akademickimi jest nawiązywany przez Założyciela-Kanclerza WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu (§ 24 ust. 3 Statutu WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu), na wniosek Dziekana (§ 28 ust. 11 Statutu Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu), po dokonaniu oceny kwalifikacji kandydata na nauczyciela akademickiego przez Rektora WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu (§ 20 ust. 20, w zw. z § 28 ust. 10 Statutu WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu).

- 2) dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów,

Zgodnie z wymaganiem § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), „*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego określonego kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim, jeżeli posiada zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy lub artystyczny w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku.*”

Zostały spełnione wymagania § 13 ust. 1 wyżej wspomnianego rozporządzenia, tj.: „*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli został zatrudniony w uczelni nie później niż od początku semestru studiów.*” oraz wymagania § 13 ust. 1 wyżej

wspomnianego rozporządzenia, tj.: „*Nauczyciel akademicki może być zaliczony do minimum kadrowego, jeżeli w danym roku akademickim prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej: pkt 1. „30 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego (...)*” i **pkt 2** „60 godzin zajęć dydaktycznych - w przypadku nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia”.

Zgodnie z **§ 14 ust. 1** powyższego rozporządzenia, tj.: „*Minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Kolejno zgodnie z § 15 ust. 1 minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.*

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, który pozwala na stwierdzenie, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.).

W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych tytułów i stopni naukowych. Umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Należy stwierdzić, że wymagania formalne i merytoryczne odnośnie minimum kadrowego ocenianego kierunku, określone w wyżej wymienionym rozporządzeniu, zostały spełnione. ZO zaliczył wszystkich zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich tj. 9 (3 samodzielnych i 6 doktorów) nauczycieli akademickich na studiach I stopnia oraz 13 nauczycieli (6 samodzielnych i 7 doktorów) na studiach II stopnia.

- *ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu);*

W celu oceny stabilności minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów dokonano analizy zaliczenia do tego minimum nauczycieli akademickich zatrudnionych w roku akademickim: 2013/2014 i 2014/2015. Nieprzerwanie przez wszystkie powyżej wskazane lata akademickie w grupie sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich pięć osób jest zatrudnionych i zaliczonych do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, a w grupie siedmiu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora sześć osób jest zatrudnionych i zaliczonych do tego minimum przez Uczelnię. Na podstawie powyższych informacji stwierdzono, iż kadra ocenianego kierunku studiów jest stabilna.

- *ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów;*

Stosunek nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów kierunku spełnia wymagania § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r. poz.1370) i wynosi około 1: 18 przy wymaganym 1:120. LICZBA STUDENTÓW – 239.

- *ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość: ocena przygotowania nauczycieli akademickich do realizacji zajęć dydaktycznych w tej formie;*

Obsada zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów jest prawidłowa, zgodna z reprezentowanymi przez nauczycieli akademickich obszarami, dziedzinami i dyscyplinami. Jest także zgodna ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów.

- *Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych (**Załącznik nr 6 - Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena;**)*

Hospitowane zajęcia ocenić można pozytywnie. Przebieg hospitowanych zajęć był zgodny z sylabusami przedmiotów, zajęcia prowadzono metodami aktywizującymi. Widoczne było zainteresowanie i aktywność studentów.

- 3) jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Należy stwierdzić, że Uczelnia prowadzi dobrą politykę kadrową. Nauczyciele akademicy wysoko oceniają warunki pracy oraz formy wspierania ich w rozwoju naukowym i dydaktycznym. Nauczyciele akademicy reprezentują obszary nauk humanistycznych i nauk społecznych. Większość nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe, jak i z poza minimum kadrowego, współpracuje z Uczelnią od początku jej funkcjonowania. Nauczyciele akademicy prowadzą badania i posiadają publikacje w zakresie odpowiadającym przedmiotom i realizowanym w nich efektom kształcenia. Uczelnia stwarza warunki do rozwoju i podnoszenia kwalifikacji kadry. Z rozmów przeprowadzonych z kadrą naukowo-dydaktyczną która była licznie reprezentowana podczas zebrania z ZO (zarówno przez pracowników etatowych jak i

zatrudnianych na umowy zlecenia), wynika, że Uczelnia zapewnia możliwości rozwoju naukowego pracowników m.in. poprzez finansowanie udziału w konferencjach naukowych, publikacje w wydawnictwie uczelnianym prac awansowych, oraz pokrywanie kosztów procesów awansowych. Istnieje również możliwość publikowania własnych prac naukowo-badawczych w cyklicznych wydawnictwach naukowych.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów kształcenia na kierunku pedagogika.
- 2) Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów
- 3) Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia zapewnia bazę materialną, niezbędną do osiągnięcia końcowych efektów kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także uwzględniająca potrzeby osób niepełnosprawnych.

Główną siedzibą Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu w Poznaniu jest kompleks budynków mieszczący się przy ulicy Bułgarskiej 55 i ul. Świerzawskiej 18 w Poznaniu, o łącznej powierzchni 9500 m². W tych budynkach odbywa się większość zajęć na kierunku pedagogika.

W obiektach znajdują się:

- 2 aule na 140 miejsc i 1 aula na 160 miejsc,
- 6 sal wykładowych po 70 miejsc (sale wyposażone w sprzęt audiowizualny),
- 20 sal ćwiczeniowych po 40 miejsc,
- 3 pracownie komputerowe po 20 miejsc,
- biblioteka i czytelnia,
- pomieszczenia administracyjne
- pomieszczenia magazynowo-archiwizacyjne
- miejsca parkingowe na 54 pojazdy.

Ponadto w obiektach znajdują się gabinety: Założyciela - Kanclerza Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu w Poznaniu, Rektora, Prorektora, Dziekanów Wydziałów, pracowników administracji, wykładowców, ogólnodostępne ksero oraz bufet z odpowiednim zapleczem.

W obiektach oddanych do dyspozycji Wydziału znajdują się, odpowiednio wyposażone, sale wykładowe, ćwiczeniowe, laboratoria informatyczne i komputerowe, pomieszczenia biblioteki i czytelnicy, pomieszczenia administracyjne i socjalne.

W roku akademickim 2013/ 2014 Uczelnia korzystała na podstawie umów najmu, z następujących obiektów:

1) H. Cegielski - Poznań S.A., przy ul. 28 Czerwca 1956 roku nr 213/215. Uczelnia dysponowała pomieszczeniami o łącznej powierzchni 2081m², w tym:

- 2 salami wykładowymi od 250 do 300 miejsc - wyposażonymi w urządzenia audiowizualne, stosownie do potrzeb dydaktycznych,
- 12 salami ćwiczeniowymi po 30-70 miejsc - wyposażonymi w pomoce dydaktyczne i szkoleniowe,

2) Zespół Szkół Handlowych, przy ul. Śniadeckich 34/58. Uczelnia dysponuje pomieszczeniami o łącznej powierzchni 2300 m², w tym:

- salą wykładową na 350 miejsc z nagłośnieniem i wyposażeniem multimedialnym,
- 8 salami ćwiczeniowymi po 40-50 miejsc każda,
- 6 pracowniami językowymi po 20-35 stanowisk każda, wyposażonymi w urządzenia do nauki języka obcego,
- 2 pracowniami komputerowymi po 20 miejsc,
- salą gimnastyczną.

Pomieszczenia, z których korzysta Uczelnia, są dobrze przystosowane do prowadzenia zajęć dydaktycznych, posiadają niezbędną infrastrukturę potrzebną do realizacji programów studiów.

Ponadto Uczelnia zawarła umowy w przedmiocie korzystania z obiektów sportowych na terenie Poznania, niezbędnych do realizowania procesu dydaktycznego z zakresu wychowania fizycznego.

Są to:

- pływalnia, os. Piastowskie 53,
- boisko sportowe przy Zespole Szkół Gastronomicznych, ul. Podkomorska 49,
- sala gimnastyczna w Zespole Szkół Handlowych, ul. Śniadeckich 54,
- boisko lekkoatletyczne WKS Grunwald, ul. Promienista 27,

- sala gimnastyczna WKS Grunwald, ul. Saperska 48,

Studenci i kadra naukowo-dydaktyczna korzystają również z:

- „Domu Sportowca” w Kwiejcach w Puszczy Noteckiej, ośrodek konferencyjno-sportowy, posiadający bezpośredni dostęp do wody, wyposażony w pomost, sprzęt pływający, boisko sportowe, siłownię, sale judo, sale konferencyjne,
- „Domu Pracy Twórczej” w Chwaliszewie.

Przez cały rok akademicki studenci mają zapewniony dostęp do Biblioteki WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu, Internetu, usług kserograficznych oraz obsługi administracyjnej.

Biblioteka Uczelni mieści się w budynku C przy ul. Bułgarskiej 55. Biblioteka wraz z czytelnią dostępne są pięć dni w tygodniu (wtorek, środa, piątek, sobota, niedziela). Wyposażona jest w 14 komputerów z dostępem do Internetu, 12 miejsc do pracy, drukarkę, skaner i ksero. W roku akademickim 2012/2013 czytelnia doposażona została w odrębne stanowiska dla studentów niepełnosprawnych z laptopami posiadającymi zainstalowane specjalne urządzenia ułatwiające czytanie na ekranie komputera tzw. lupy, jak również auto-lektora będącego pomocą dla studentów słabowidzących.

Biblioteka posiada w swoich zbiorach wyselekcjonowane zasoby w postaci bogatego księgozbioru i czasopism w formie drukowanej oraz zasoby materiałów w formie elektronicznej (dostępny poprzez katalog komputerowy).

Tradycyjny księgozbiór liczy 18.384 woluminów. Oferta biblioteki uzupełniona jest o 84 tytuły wydawnictw ciągłych w formie drukowanej i 59 tytułów czasopism online.

Do dyspozycji studentów są zainstalowane pełnotekstowe bazy danych w ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki zawierającej światowe, internetowe bazy czasopism naukowych: EBSCO, Elsevier, Springer, Web of Knowledge, Wiley-Blackwell oraz wykupiona licencja bazy LEX SIGMA. Dzięki umowie zawartej między Uczelniami studenci mają dostęp do elektronicznych zasobów biblioteki Wyższej Szkoły Policymnej w Szczytnie.

Dla kierunku *Pedagogika* zgromadzono w bibliotece księgozbiór liczący **2 707 tytułów książek** (co stanowi **8 121 egzemplarzy**) zabezpieczających proces dydaktyczny dla poszczególnych przedmiotów oraz tematykę prac magisterskich.

Zakupy nowych pozycji dokonywane są w oparciu o literaturę programową podstawową i uzupełniającą (sylabusy), bezpośrednie zamówienia wykładowców i studentów oraz katalogi oferty wydawniczej księgarń, hurtowni i wydawnictw.

W roku akademickim 2013/2014 przeznaczono na zakup 293 egz. książek kwotę 28 239 złotych.

Oferowane na platformie czasopisma obejmują szeroki zakres dziedzin wiedzy, m. in. nauki humanistyczne (pedagogika, psychologia, socjologia, prawo) nauki medyczne, przyrodnicze, oraz ekonomię, informatykę, chemię i fizykę. Za pośrednictwem platformy możliwe jest przeszukiwanie baz Web of Science, Medline oraz Journal Citation Reports. Biblioteka dysponuje również zbiorem kaset VHS i płyt CD (ok. 200 egz.).

Baza instytucji, w których studenci odbywają praktyki zawodowe nie budzi zastrzeżeń. Prawidłowo dobrane są miejsca odbywania praktyk, zarówno w przypadku specjalności nauczycielskich, jak i pozostałych specjalności.

Obiekty, w których odbywają się zajęcia na kierunku pedagogika, są częściowo przystosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych ruchowo. Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji wynika, że w przypadku, gdy w grupie jest student niepełnosprawny zajęcia planowane są na najniższej kondygnacji budynku.

W trakcie poprzedniej akredytacji na kierunku pedagogika nie sformułowano zaleceń odnoszących się do bazy dydaktycznej, w której prowadzone były zajęcia dydaktyczne.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO wyrazili pozytywną opinię na temat bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ich zdaniem sale dydaktyczne są właściwie wyposażone w niezbędny sprzęt (rzutniki, ekrany, laptopy) i dostosowane do liczebności grup studenckich, co pozytywnie wpływa na komfort nauki. Jak podkreślali uczestnicy spotkania, pozwala to także na osiągnięcie deklarowanych w programie efektów kształcenia.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Baza dydaktyczna, którą dysponuje Uczelnia zapewnia możliwość realizacji procesu kształcenia na akredytowanym kierunku studiów. Sale dydaktyczne wyposażone są w niezbędne pomoce dydaktyczne, biblioteka zapewnia dostęp do literatury niezbędnej w procesie studiowania. Obiekty Uczelni częściowo przystosowane są do potrzeb studentów niepełnosprawnych ruchowo. Prawidłowo dobierane są miejsca, w których studenci odbywają praktyki zawodowe.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Ważnym elementem działalności WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu, a w szczególności Wydziału Pedagogiki jest praca naukowo-badawcza. Władze Uczelni stwarzają warunki do rozwoju kadry (w tym zwłaszcza dla pracowników, dla których Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy). Nauczyciele akademicy są zachęceni do podejmowania współpracy naukowej z wykładowcami uczelni publicznych i niepublicznych, współorganizowania konferencji i seminariów, publikowania tekstów i wyników wspólnych prac w czasopiśmie naukowych o zasięgu krajowym i zagranicznym. Na podkreślenie zasługuje aktywność naukowa wykładowców kierunku *Pedagogika*.

Problematyka badań wpisuje się w nurt wartościowych poznawczo i ważnych społecznie rozważań zorientowanych na jakość szeroko rozumianej edukacji. W projektach badawczych podejmowane są aktualne i ważne problemy, zarówno dotyczące rozwoju pedagogiki jako nauki oraz pedagogiki jako praktycznej działalności społecznej. Dla rozwoju naukowego Wydziału Pedagogiki podstawowe znaczenie mają projekty o charakterze poznawczym, diagnostycznym, weryfikacyjnym, których wynikiem są publikacje monograficzne, artykuły i referaty prezentowane na konferencjach i seminariach naukowych.

W obszarze rozwoju naukowego Wydziału Pedagogiki nauczyciele akademicy, zwłaszcza zatrudnieni na kierunku *Pedagogika*, realizują badania naukowe w ramach poszczególnych specjalności, czym przyczyniają się do poszerzania i pogłębienia wybranych obszarów wiedzy o nowe treści, koncepcje i metody poszukiwania rozwiązań w naukowym widzeniu rzeczywistości edukacyjnej, wychowawczej, nauczycielskiej.

Władze Wydziału Pedagogiki dbają, by rezultaty badawcze pracowników włączały się do wielopłaszczyznowego dyskursu społeczno-humanistycznego. Stąd pomysł podjęcia projektów wpisujących się w jeden wspólny temat badawczy *Edukacja w perspektywie społeczeństwa wiedzy* pod naukowym kierunkiem jednego z profesorów. Wcześniej temat brzmiał *Edukacja wartością indywidualną i społeczną* i został zmieniony decyzją Rady Programowo-Naukowej Wydziału Pedagogiki na podany wyżej.

Badania naukowe i projekty badawcze prowadzone w ramach Wydziału Pedagogiki:

Projekt 1. *Dzieci i młodzież w środowisku edukacyjnym. Predyktory ich psychospołecznego funkcjonowania* (2008 -2011).

Projekt 2. *Kompetencje współczesnego nauczyciela* (2008 - 2013).

Projekt 3. *Rzeczywistość edukacyjna w wiedzy potocznej studentów i osobistych teoriach pedagogicznych nauczycieli* (2012 – i nadal).

Projekt 4. *Kultura organizacyjna studenta jako podmiotu edukacji* (2012 – i nadal)

Projekt 5. *Kompetencje emocjonalne dzieci słyszących i dzieci niedosłyszących w młodszym wieku szkolnym* (2012 – i nadal).

Projekt 6. *Szkoła Wyższa wobec wyzwań współczesności i przyszłości* (2012 – i nadal):

Projekt 7. *Współpraca Uczelni Wyższych ze środowiskiem lokalnym w zakresie wdrażania Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego* (2014 – i nadal)

Projekt 8. *Uniwersytet w perspektywie społeczeństwa wiedzy* (2009 – 2011).

Projekt 9. *Innowacje pedagogiczne we współczesnej szkole* (2010 – i nadal).

Projekt 10. *Życie społeczne jako odwieczna gra zespołowa. Socjalizacyjna rola sportu w różnych cywilizacjach i okresach historycznych* (2014).

Pokłosiem zakończonych projektów są publikacje zwarte i artykuły w czasopiśmie naukowych. Opracowane zagadnienia wpisane są w tło szerokich uwarunkowań społecznych, kulturowych i edukacyjnych. Ponadto rezultaty prac naukowo-badawczych służą doskonaleniu

procesu dydaktycznego na kierunku *Pedagogika*.

Wydział Pedagogiki WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu wspiera działalność prężnie działającego Koła Naukowego Pedagogów *Passus* (dalej KNP *Passus*). Rozpoczęło ono swoją działalność naukową w styczniu 2009 roku. Zgodnie z nazwą misją Koła jest szeroko pojęte "kroczenie, podążanie śladami" znanych humanistów, społeczników oraz śladami ich koncepcji. Celem koła jest rozwój jego członków, poprzez poszerzanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do samorealizacji oraz podejmowania profesjonalnych działań mających na celu wspomaganie wszechstronnego rozwoju swoich podopiecznych.

Koło realizuje swoje cele poprzez: inicjowanie i organizowanie działań naukowych i samokształceniowych, kontakty naukowe z szeroko rozumianym środowiskiem akademickim, uczestnictwo w seminariach i konferencjach naukowych, warsztatach itp., organizowanie spotkań z przedstawicielami środowisk naukowych, współpracę z organizacjami studenckimi, organizowanie innych przedsięwzięć związanych z działalnością KNP. Członkowie KNP *Passus* zorganizowali m.in. kilkanaście paneli dyskusyjnych, warsztatów i szkoleń z zakresu działań psychopedagogicznych i społecznych oraz kilku akcji mikołajkowych i wielkanocnych mających na celu wsparcie instytucji opiekuńczo-wychowawczych na terenie województwa wielkopolskiego. Dużym osiągnięciem KNP *Passus* było zorganizowanie trzech edycji *Festiwalu Pedagoga* (2010, 2011, 2012), którego celem było propagowanie w wiedzy o Pedagogice jako nauce interdyscyplinarnej. Wykreowana przez członków koła formuła Festiwalu, ciesząca się ogromnym zainteresowaniem młodzieży szkół średnich, stała się przyczynkiem do zmiany konwencji Drzwi Otwartych WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu. Jednym z elementów działalności koła jest organizacja i czynne uczestnictwo jego członków w konferencjach i seminariach naukowych oraz prowadzenie badań naukowych. Przykładem zaangażowania członków KNP *Passus* w ten obszar działalności jest udział jego członków w kilku konferencjach i sympozjach naukowych oraz realizacja wraz z Kołem Naukowym „Szkoła Umiejętności” WSPiA im. Mieszka I Wydziału Zamiejscowego w Nowym Tomyślu badań, których celem jest rozpoznanie oczekiwań pracodawców wobec absolwentów studiów wyższych wkraczających na rynek pracy w obszarze posiadanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Przeprowadzona w 2009 r. akredytacja kierunku Pedagogika nie wskazała nieprawidłowości w tym zakresie.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Prowadzone w akredytowanej jednostce badania naukowe pozostają w bezpośrednim i pośrednim związku z realizowanym procesem dydaktycznym. Realizowanych jest wiele projektów badawczych, w tym takie, które są bezpośrednio związane z specjalnościami, w ramach których kształceni są studenci na kierunku Pedagogika. Pracownicy tworzący minimum kadrowe publikują prace zwarte i artykuły, biorą udział w konferencjach naukowych, organizują seminaria. Na podkreślenie zasługuje działalność Koła Naukowego Pedagogów *Passus*. Studenci podejmują nie tylko działania służące własnemu rozwojowi, podejmują również próby prowadzenia badań naukowych, przedstawiają ich rezultaty na konferencjach naukowych oraz w przygotowywanych publikacjach.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów.

Warunki i tryb rekrutacji określają Uchwały Senatu WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu (Uchwała nr 18/2013 na rok 2013/2014). Wizytowany kierunek prowadzony jest tylko w trybie studiów I oraz II stopnia, a nabór jest prowadzony na studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.

Podstawą przyjęcie na studia I stopnia jest posiadanie świadectwa dojrzałości oraz złożenie kompletu wymaganych dokumentów rekrutacyjnych w tym: wypełnionego kwestionariusza ankiety, kserokopii świadectwa dojrzałości oraz kserokopii dowodu osobistego. Dla kandydatów na kierunek pedagogika na studia II stopnia wymagane jest legitymowanie się dyplomem ukończenia studiów oraz złożenie kompletu wymaganych dokumentów: dyplomu ukończenia studiów pierwszego stopnia na kierunku pedagogika lub innych kierunków z koniecznością uzupełnienia różnic kierunkowych, kserokopii świadectwa dojrzałości, wypełnionego kwestionariusza ankiety oraz kserokopii dowodu osobistego. Kandydaci na studia składają komplet wymaganych dokumentów w Dziale Rekrutacji Uczelni.

Dostępność informacji dotyczących zasad rekrutacji, ich przejrzystość i szczegółowość należy ocenić pozytywnie. Informacje dotyczące procesu rekrutacji są ogólnodostępne dla kandydatów na studia na stronie internetowej Uczelni oraz w folderach reklamowych. Ponadto pracownicy Działu Rekrutacji udzielają informacji o rekrutacji telefonicznie oraz drogą elektroniczną.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO nie zgłaszali zastrzeżeń odnośnie do procesu rekrutacji. W opinii ZO proces rekrutacji uwzględnia zasadę równych szans oraz nie zawiera regulacji dyskryminujących kandydatów na studia. Ich zdaniem kryteria przyjęć kandydatów na studia opisane są w sposób zrozumiały. W ocenie studentów ustalone limity zapewniają warunki właściwe do efektywnego kształcenia.

7.2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen.

Na podstawie opinii studentów wyrażonej podczas spotkania z ZO należy stwierdzić, że zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne. System oceny osiągnięć studentów jest w ich opinii zrozumiały, obiektywny i sprawiedliwy, a także zorientowany na proces uczenia się. Weryfikacja osiągnięć studentów odbywa się za pomocą klasycznych metod, w szczególności poprzez ćwiczenia praktyczne, referaty, testy oraz egzaminy pisemne i ustne. System sprawdzania efektów kształcenia występuje zarówno w formie weryfikacji cząstkowej w trakcie semestru, jak również weryfikacji końcowej w czasie sesji egzaminacyjnej.

W opinii przedstawionej przez studentów są oni oceniani w sposób w pełni obiektywny i sprawiedliwy. Studentom przysługują, zgodnie z *Regulaminem studiów*, dwa

terminy zaliczenia każdego przedmiotu lub egzaminu: podstawowy i poprawkowy. Studenci mają możliwość uzyskania ustnego uzasadnienia otrzymanej oceny oraz wglądu do swoich ocenionych pracy, uzyskując jednocześnie informacje na temat popełnionych błędów. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia są przedstawiane na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez nauczycieli akademickich, co potwierdzili obecni na spotkaniu z ZO. Według studentów warunki i forma zaliczenia końcowego są powszechnie znane oraz obowiązują wszystkich studentów jednakowo. Nauczyciele akademicy z odpowiednim wyprzedzeniem informują studentów o terminach egzaminów. Studenci pozytywnie oceniają także dostęp do informacji o egzaminach poprawkowych, które również są ustalane z odpowiednim wyprzedzeniem.

7.3) Struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

Jednostka prowadziła współpracę w ramach programu wymiany międzyuczelnianej, w szczególności w ramach programu LLP Erasmus. Informacje dotyczące międzynarodowej mobilności studenckiej umieszczone są na stronie internetowej Uczelni. Z informacji uzyskanych od władz wydziału wynika, że udział studentów w tym programie wymiany jest niewielki – na studia zagraniczne wyjechało 3 studentów. Obecnie władze mają w planie podpisanie nowej umowy o współpracy w ramach nowej formuły programu Erasmus+.

Studenci ocenianego kierunku nie biorą udziału w programie wymiany międzyuczelnianej. Powodem jaki podają na wytłumaczenie tej sytuacji jest podjęta przez nich praca zarobkowa, która uniemożliwia im wyjazd. Osoby obecne na spotkaniu z ZO wyraziły ogólny brak zainteresowania taką formą aktywności.

Poziom wiedzy studentów o systemie ECTS należy ocenić pozytywnie. Mają świadomość, czym są punkty ECTS oraz wskazują ich związek z osiągnięciem wymaganych efektów kształcenia. Ponadto studenci bez większego zawahania wskazali miejsca, z których czerpią informacje na temat systemu ECTS (sylabusy, program studiów, regulamin studiów).

Na Wydziale Pedagogiki nie prowadzi się zajęć w języku obcym. Dostępna oferta lektoratów w pełni korespondowała z dotychczasową ofertą wymiany.

7.4) System pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO system opieki naukowej należy ocenić pozytywnie. Ich zdaniem pomyślnie należy ocenić możliwość kontaktu z prowadzącymi zajęć, z którymi mogą się spotkać w ramach konsultacji indywidualnych podczas wyznaczonych dyżurów. Istnieje również możliwość kontaktowania się z nauczycielami akademickimi drogą elektroniczną lub telefoniczną.

Studenci posiadają informacje o procedurze dyplomowania oraz wymaganiach dotyczących egzaminu dyplomowego. Przebieg egzaminu dyplomowego określony został w

dodatkowym dokumencie wydanym przez Dziekana Wydziału Pedagogiki. Stanowi on streszczenie i skonsolidowanie wszystkich procedur i zasada. Oferta seminariów, w ocenie obecnych na spotkaniu studentów, jest właściwa. W trakcie procesu dyplomowania uzyskują od nauczycieli akademickich niezbędne wsparcie w samodzielnej pracy. Tematy prac dyplomowych są ustalane w sposób swobodny przez studenta, w przypadku wątpliwości zawsze mogą liczyć na niezbędną pomoc prowadzącego seminarium i otrzymać właściwe wsparcie merytoryczne.

Odnosnie do opieki dydaktycznej, jak podkreślano podczas spotkania z ZO, studenci mogą liczyć na wszelkie wsparcie władz dziekańskich w sprawach indywidualnych dotyczących realizacji planu zajęć oraz wszelkich innych kwestii dydaktycznych i naukowych. Studenci pozytywnie oceniają działalność osób pełniących te funkcje. Ponadto pozytywnie wypowiedzieli się o kontakcie z obsługą administracyjną pracującą w dziekanacie oraz w innych działach Uczelni. W każdej sytuacji i sprawie mogą liczyć na pomocność oraz rzetelność pracowników.

System rozwiązywania sytuacji konfliktowych i rozpatrywania skarg w opinii studentów funkcjonuje bez zastrzeżeń. Jak podkreślali, wszelkie skargi lub wnioski mogą kierować do Dziekana, zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej podczas wyznaczonego dyżuru. Każdy z roczników pozostaje pod atencją opiekunów roku, którzy także są reprezentantami interesu studentów w kontakcie z władzami. Ponadto opiekun roku nadzoruje proces adaptacyjny studentów do warunków Uczelni oraz diagnozuje potrzeby społeczne i materialne studentów. W opinii osób obecnych na spotkaniu ich rolę należy ocenić pozytywnie.

Studenci w trakcie spotkania zaznaczyli, że władze Wydziału Pedagogiki oraz pracownicy dziekanatu spotykają się ze starostami grup co najmniej dwa razy w roku w celu przedstawienia najważniejszych zagadnień organizacji procesu dydaktycznego na dany rok akademicki lub podsumowania rocznego działania Wydziału. Studenci pozytywnie odnieśli się do tej formy bezpośredniego kontaktu z władzami, ponieważ umożliwia podjęcie dyskusji oraz formułowanie postulatów i sugestii dotyczących organizacji kolejnego roku akademickiego.

Z informacji uzyskanych na spotkaniu z ZO wynika że, studenci mają swobodny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją studiów oraz do programów kształcenia. Wszelkie informacje publikowane są w formie komunikatów za pośrednictwem aplikacji Wirtualny Dziekanat, ponadto wywieszana na tablicach ogłoszeń i przekazywana studentom osobiście przez pracowników dziekanatu. Studenci mają bezpośredni dostęp do harmonogramu zajęć, sylabusów, jak również regulaminów oraz innych aktów prawnych dotyczących procesu studiowania.

Jeżeli chodzi o dostęp do materiałów dydaktycznych, na podstawie opinii studentów, należy stwierdzić, że na ocenianym kierunku funkcjonuje system nauczania z wykorzystaniem metod nauczania na odległość. Studenci mają możliwość korzystania z platformy elektronicznej OLAT, co często czynią. W ich opinii zajęcia w systemie elektronicznym są użytecznym uzupełnieniem tradycyjnego procesu kształcenia.

Dodatkowo niektóre materiały są udostępniane przez nauczycieli akademickich bezpośrednio przy użyciu poczty elektronicznej. W opinii studentów przedstawionej podczas spotkania materiały dydaktyczne, zalecane przez nauczycieli akademickich, są przydatne oraz

pozwalają na realizację zakładanych celów i efektów kształcenia, a ich dostępność studenci oceniają pozytywnie.

Studenci obecni na spotkaniu z ZO potwierdzili, iż są zapoznani z treściami sylabusów, a kompletność informacji w nich zawartych uznają za w pełni satysfakcjonującą. W ich opinii wskazane treści programowe są tożsame z prowadzonymi zajęciami dydaktycznymi.

System opieki materialnej i socjalnej dla studentów regulują przepisy zawarte w *Regulaminie przyznawania oraz ustalania wysokości stypendiów wypłacanych z funduszu pomocy materialnej dla studentów Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu* wprowadzonego Uchwałą Senatu nr 6/2013 z dnia 30 września 2013 roku. Powyższy regulamin przewiduje wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidzianych w art. 173 ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Analiza własna ZO pozwala stwierdzić, że przepisy zawarte w powyższym regulaminie są zgodne z obowiązującym prawem, a w szczególności z wyżej wymienioną ustawą.

Zastrzeżenie budzi brak przepisów art. 174 ust. 2 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* dotyczących porozumienia w sprawie podziału dotacji na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów, zgodnie z którym Rektor dokonuje podziału dotacji w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego. Analiza dokumentacji przedstawionej podczas wizytacji wskazuje jednak, że procedura ta jest zachowana.

Skład Wydziałowej Komisji Stypendialnej, której większość, zgodnie z obowiązującymi przepisami, stanowią studenci, powoływany jest przez Dziekana Wydziału Pedagogiki. Decyzje stypendialne nie posiadają uchybień natury formalnej i wydawane są z poszanowaniem przepisów ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku *Kodeks postępowania administracyjnego* (*Dz.U. 1960 nr 30 poz. 168 z późn zm.*).

Tryb przyznawania świadczeń pomocy materialnej został pozytywnie oceniony przez studentów. Zasady są ich zdaniem jasno określone, a system jest transparentny. Dostęp do informacji dotyczących możliwości ubiegania się o pomoc ze środków Funduszu Pomocy Materialnej nie stanowi żadnego problemu, ponieważ są powszechnie dostępne w formie komunikatów na tablicach informacyjnych, w dziekanacie oraz na stronie internetowej Uczelni. Ponadto studenci mają możliwość uzyskania wsparcia od pracowników Uczelni, którzy zawsze chętnie służą im pomocą w ubieganiu się o przyznanie środków.

Studenci mają możliwość ubiegania się o stypendium Rektora dla najlepszych studentów, które obok stypendium ministra za osiągnięcia, stanowi podstawę mechanizmu motywującego do osiągania lepszych efektów kształcenia. Zasady przyznawania stypendium Rektora dla najlepszych studentów w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu zostały określone w *Regulaminie przyznawania oraz ustalania wysokości stypendiów*. W przedstawionej podczas spotkania opinii studentów, wyżej wymienione mechanizmy są odpowiednie i wystarczająco mobilizują do osiągania wysokich wyników w nauce. Ponadto studentom wyróżniającym się wynikami w nauce, sporcie lub innymi szczególnymi osiągnięciami mogą być przyznane pieniężne lub rzeczowe nagrody rektora. Z informacji uzyskanych od studentów wynika, że są one przyznawane między innymi podczas inauguracji roku akademickiego.

Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu prowadzi dodatkowe wsparcie osób z niepełnosprawnością. W Uczelni powołany został Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych, który organizuje liczne spotkania z zainteresowanymi studentami. Obok indywidualnych rozstrzygnięć spraw studentów niepełnosprawnych, w celu ułatwienia procesu dydaktycznego umożliwiono bezpłatne korzystanie z usług kserograficznych. Organizowane są grupy wsparcia, które pomagają studentom niepełnosprawnym w procesie kształcenia poprzez udostępnianie materiałów dydaktycznych, wymianę notatek i literatury. Studenci niepełnosprawni możliwie często korzystają ze wszystkich udogodnień, oceniając je bardzo pozytywnie.

Wśród organizacji prowadzących działalność wspierającą rozwój zawodowy, społeczny, kulturalny i sportowy w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji w Poznaniu należy wymienić Samorząd Studencki, koła naukowe oraz Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego. Władze Uczelni wspierają organizacje studenckie zarówno merytorycznie, jak i finansowo. Studenci pozytywnie oceniają współpracę z władzami, podkreślając, że zawsze mogą liczyć na przychylność władz.

Działalność Samorządu Studenckiego, który funkcjonuje na poziomie całej Uczelni, oprócz działalności formalnej w ramach struktur uczelnianych, skupia się na wypełnianiu czasu wolnego studentów poprzez organizację wydarzeń kulturalnych oraz akcji charytatywnych. W opinii studentów obecnych na spotkaniu z ZO samorząd studencki jest rozpoznawalny. Studenci pozytywnie odnieśli się do jego funkcjonowania oraz przeprowadzanych przez niego akcji i wydarzeń.

Studenci przedstawili w większości pozytywne opinie dotyczące systemu opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej oraz socjalnej. Obecni na spotkaniu studenci wyrazili zadowolenie z faktu studiowania w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji w Poznaniu. W ich ocenie proces kształcenia na kierunku administracja jest w pełni zgodny z oczekiwaniami, jakie mają wobec Uczelni. Pozytywnie oceniają nauczycieli akademickich i władze, z którymi mają dobry kontakt. Jak podkreślali w swoich opiniach, kadra akademicka jest zaangażowana w proces dydaktyczny i w większości przypadków we właściwy sposób potrafi wytłumaczyć zagadnienia poruszane na zajęciach, które są prowadzone w przystępny i zrozumiały sposób. Pozytywną opinię otrzymał system opieki materialnej, który funkcjonuje w sprawny i transparentny sposób, dając szansę na zniwelowanie dysproporcji w dostępie do wyższego wykształcenia.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) W opinii studentów zasady rekrutacji nie dyskryminują określonej grupy kandydatów, uwzględniają zasadę równych szans, są przejrzyste i nie budzą zastrzeżeń. Przy ustalaniu wielkości rekrutacji uwzględniono potencjał dydaktyczny kierunku.

7.2) Studenci mają zapewniony dostęp do informacji o sposobach weryfikacji efektów kształcenia. System oceny osiągnięć studentów jest obiektywny, zrozumiały i zorientowany na proces uczenia się. Zakładane efekty kształcenia są sprawdzalne poprzez weryfikację

częstkową oraz w trakcie sesji egzaminacyjnej. Wymagania oraz forma weryfikacji efektów kształcenia są przedstawiane na pierwszych zajęciach dydaktycznych przez nauczycieli akademickich.

7.3) Studenci mieli zapewnioną możliwość udziału w programach wymiany międzynarodowej, choć nie wyrażają woli udziału w nich. Uczelnia podejmowała możliwie właściwe działania informacyjne oraz zapewniała wsparcie organizacyjne. Obecnie trwają prace nad wprowadzeniem nowych programów wymiany. Działania podejmowane przez Uczelnię w celu popularyzacji wiedzy o Europejskim Systemie Transferu Punktów należy ocenić pozytywnie.

7.4) Studenci mają zapewnioną odpowiednią opiekę naukową. Istnieje możliwość kontaktu z prowadzącymi zajęcia. Ponadto studenci posiadają informacje o procedurze dyplomowania oraz wymaganiach dotyczących egzaminu dyplomowego, a w trakcie tego procesu, jak i w całym toku studiów, uzyskują od nauczycieli akademickich niezbędne wsparcie. Studenci mają swobodny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją studiów oraz do programów kształcenia. Na ocenianym kierunku funkcjonuje system nauczania z wykorzystaniem metod nauczania na odległość, dodatkowo materiały dydaktyczne są udostępniane bezpośrednio przez nauczycieli akademickich. Studenci są poinformowani o możliwości ubiegania się o środki Funduszu Pomocy Materialnej, a system opieki materialnej ocenili pozytywnie. Osoby z niepełnosprawnością są objęte specjalnym rodzajem wsparcia. Władze wspierają rozwój zawodowy, społeczny i kulturalny studentów. Organizacje studenckie, w tym samorząd, otrzymują właściwe wsparcie merytoryczne i finansowe. Proces kształcenia na kierunku administracja jest w pełni zgodny z oczekiwaniami studentów.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

- 1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów,

W Uczelni został ustanowiony system jakości kształcenia, który obecnie funkcjonuje w oparciu o Zarządzenie Nr 24/2013/2014 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu z dnia 18.04.2014 r.

Organem decyzyjnym wpływającym na jakość kształcenia jest Uczelniana Rada ds. Jakości Kształcenia. Jej zadaniem jest działanie w zakresie zapewnienia i oceny jakości kształcenia w Uczelni oraz opracowanie ramowych procedur działań w zakresie jakości kształcenia. Powołany został również koordynator Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia (Zarządzenie Nr 25 2013/2014 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie powołania Koordynatora Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia).

Na poziomie Wydziału funkcjonuje Wydziałowa Komisja ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia, która opracowała schemat prac, jakie powinna wykonać w danym roku akademickim.

Na Wydziale Pedagogiki powołano zespoły, które opracowują specjalnościowe efekty kształcenia dla ocenianego kierunku (Zarządzenie Nr 16/2013-14 Dziekana Wydziału Pedagogiki WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu w sprawie powołania zespołów opracowujących specjalnościowe efekty kształcenia dla kierunku Pedagogika studia pierwszego i drugiego stopnia).

Nadzór nad pracami Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia pełni Rektor.

Zarządzeniem Nr 23/2013/2014 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu w sprawie procedur decyzyjnych obowiązujących w ramach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, opracowano tzw. *Strukturę procesu decyzyjnego w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia*.

Kolejnym Zarządzeniem Nr 26 2013/2014 Rektora Wyższej Szkoły Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I w Poznaniu z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie: ramowych procedur działań w zakresie jakości kształcenia, określone zostały obszary do których odnoszą się zapewnienie i ocena jakości kształcenia, a są nimi: dydaktyka, nauka oraz organizacja.

Jednym z elementów oceny jakości procesu dydaktycznego są okresowe hospitacje zajęć (na podstawie „arkusza hospitacji zajęć dydaktycznych”) oraz dokonywanie oceny nauczycieli akademickich (na podstawie „arkusza okresowej oceny nauczyciela akademickiego – samodzielnego pracownika naukowego uczelni”).

Na Wydziale Pedagogiki opracowano „Przewodnik – instrukcję wypełniania sylabusu przedmiotowego”.

W strukturze Wydziału Pedagogiki, obok Wydziałowej Komisji do spraw Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia, funkcjonują inne Komisje, wspomagające i współuczestniczące w zarządzaniu prowadzonymi kierunkami studiów (*Pedagogika* studia pierwszego i drugiego stopnia, *Filologia*, *Psychologia*). W skład Rady Naukowo-Programowej powoływanej corocznie przez Dziekana Wydziału Pedagogiki wchodzi wszyscy pracownicy minimum kadrowego kierunków prowadzonych w ramach Wydziału. Rada włącza się w prace nad doskonaleniem programów kształcenia, opiniowaniem powstających programów, formułowaniem efektów kształcenia i dyskusje nad kierunkami działań Wydziałowych Zespołów ds. Zapewniania i Oceny Jakości Kształcenia. Komisja Naukowo-Badawcza powoływana podobnie przez Dziekana Wydziału prowadzi konsultacje dotyczące projektów badań naukowych podejmowanych przez pracowników Wydziału.

Proces zarządzania kierunkiem jest procesem złożonym, obejmującym działania poszczególnych Komisji, Rad Wydziałowych, których wyniki stanowią dla Dziekana Wydziału materiał do analizy, pozwalający na kontrolę funkcjonowania i podejmowanie decyzji usprawniających pracę Wydziału.

Na podstawie przedstawianych Senatowi WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu corocznych sprawozdań z działań Wydziału w danym roku akademickim, dokonywana jest ocena zarządzania kierunkiem. Sprawozdania, zgodnie z wytycznymi Rektora WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu dotyczą:

- organizacji Wydziału;
- kształcenia (między innymi kierunków studiów, liczby studentów, planów, programów studiów, infrastruktury dydaktycznej, studiów podyplomowych);
- kadry naukowo – dydaktycznej;

- działalności badawczej, oraz innych ważnych osiągnięć oraz problemów Wydziału w danym okresie sprawozdawczym.

Wyniki analizy sprawozdań, przedstawianych Rektorowi WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu przez Dziekanów poszczególnych Wydziałów, dyskutowane są podczas spotkań Uczelnianej Rady ds. Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia i stanowią podstawy wytyczania planu działań na kolejny rok akademicki.

opis procedur określania efektów kształcenia oraz monitorowania ich realizacji

Proces wdrażania zmian związanych z Krajowymi Ramami Kwalifikacji, w tym oparcie programów kształcenia na zakładanych w WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu efektach znajduje się w toku. Podjęte zostały działania, które doprowadzą do dostosowania zasad kształcenia w WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu do wymogów stawianych wyższym uczelniom. Jak dotąd podjęto następujące działania:

- od roku akademickiego 2012/2013, Wydział Pedagogiki WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu przyjął wzorcowe efekty kształcenia dla kierunku *Pedagogika* studia pierwszego i drugiego stopnia (Dz. U. z 2011 r. Nr 253, poz. 1520). Z ich uwzględnieniem zostały sporządzone sylabusy przedmiotowe według wzoru przyjętego w WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu.

- jednym z założeń tworzenia i udoskonalania programów kształcenia jest włączenie w niniejszy proces interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Stosownie do powyższego, wyłonione zostały spośród członków Rady Programowo – Doradczej Wydziału Pedagogiki Zespoły, które jako przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych sporządziły w odniesieniu do wzorcowych efektów kształcenia, specjalnościowe efekty kształcenia dla wszystkich prowadzonych w ramach kierunku *Pedagogika* specjalności. Zostały one zatwierdzone przez Senat WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu w czerwcu 2014 roku (Uchwała Senatu WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu zatwierdzająca efekty specjalnościowe), co pozwoliło na podjęcie kolejnych kroków, związanych z dostosowaniem efektów kształcenia do wymogów interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

- w/w dokument stał się podstawą do przygotowania nowych sylabusów przedmiotowych na rok akademicki 2014/2015.

- zatwierdzenie przez Senat WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu specjalnościowych efektów kształcenia pozwoliło również na przystąpienie Wydziału do działań, które będą służyć dostosowaniu programów kształcenia do wymogów rynku pracy. W tym celu Wydział zwrócił się do interesariuszy zewnętrznych – placówek opiekuńczych, wychowawczych, edukacyjnych, resocjalizacyjnych, doradczych – z prośbą o zaopiniowanie efektów specjalnościowych poszczególnych specjalności kształcenia. Rozesłane zostały ankiety i formularze oceny, a ich wyniki pozwolą na kolejną weryfikację przyjętych efektów kształcenia.

- innym działaniem, które zostały podjęte przez Wydział w roku akademickim 2014/2015 są konsultacje i opiniowanie zatwierdzonych przez Senat WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu efektów specjalnościowych przez przedstawicieli interesariuszy wewnętrznych, tj. studentów. Wyłonione zostały zespoły przedstawicieli studentów poszczególnych specjalności, które po zapoznaniu z efektami kształcenia włączą się w dyskusję dotyczącą ich weryfikacji i oceny.

opis sposobów potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia

Zgodnie z wytycznymi Rektora WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu wprowadzone zostały zasady weryfikacji efektów kształcenia. Określają one szczegółowo metody i zasady

weryfikacji realizacji zakładanych efektów kształcenia w ramach zajęć wykładowych, ćwiczeniowych, praktyk, egzaminu dyplomowego.

Dodatkowe dokumenty, regulujące przebieg oceny i weryfikacji osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia:

- procedura egzaminu dyplomowego licencjackiego i magisterskiego
- wytyczne do prac dyplomowych licencjackich (dla rocznika rozpoczynającego studia w roku akademickim 2012/2013) i magisterskich;
- Zarządzenia Dziekana wprowadzające Regulamin praktyk dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz wzory formularzy niezbędnych do udokumentowania przebiegu praktyk i ich zaliczenia;
- Zarządzenia Dziekana określające zasady archiwizowania przykładowych prac zaliczeniowych, egzaminacyjnych.
- Zarządzenie Dziekana wprowadzające Regulamin kształcenia w ramach e-learningu oraz Regulamin e-learningu;
- dokumentacja związana z Systemem Monitorowania Karier Zawodowych Absolwenta prowadzona przez Biuro Karier WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu.

opis udziału interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie określania i weryfikacji zakładanych efektów kształcenia

Udział interesariuszy wewnętrznych:

- Rada Programowo-Doradcza, wyłonione z niej zespoły formułujące i opiniujące specjalnościowe efekty kształcenia;
- hospitacje prowadzone przez nauczycieli akademickich;
- ocena przez studentów zajęć na poszczególnych kierunkach/specjalnościach
- planowane na rok 2014/2015 zasięgnięcie opinii studentów na temat specjalnościowych efektów kształcenia.

Udział interesariuszy zewnętrznych:

- opinie pracowników placówek/ewentualnych pracodawców absolwentów kierunków prowadzonych w ramach Wydziału Pedagogiki WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu dotyczące efektów kształcenia, ocena na ile odpowiadają one potrzebom rynku pracy
- opinie opiekunów praktyk z ramienia placówek, w których odbywają się praktyki, dotyczące przygotowania studentów do podejmowania czynności zawodowych.

opis procedur zapewniających publiczną dostępność opisu efektów kształcenia, systemu ich oceny i weryfikacji

- programy kształcenia, kierunkowe efekty kształcenia, specjalnościowe efekty kształcenia, sylabusy – dostępne w Bibliotece WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu oraz u Dziekana Wydziału Pedagogiki;
- strona internetowa WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu – zakładka zawierająca opis procedur stosowanych w Uczelni w ramach wewnętrznego systemu zapewniania i oceny jakości kształcenia.

opis systemu zapobiegania zjawiskom patologicznym związanym z procesem kształcenia

- system komunikacji między Władzami Uczelni i Wydziału, wykładowcami i studentami (spotkania Dziekana/Prodziekanów, ze starostami grup, z całymi grupami, z Samorządem Studenckim; opiekunowie roczników; dyżury wykładowców; komunikacja poprzez Wirtualny Dziekanat; dyżury wykładowców);
- w sprawach wymagających szczególnej uwagi i interwencji – Komisja Dyscyplinarna ds. nauczycieli akademickich oraz Komisja Dyscyplinarna dla studentów (tryb powoływania oraz skład określa Statut WSPiA im. Mieszka I w Poznaniu).

Opisany powyżej system zapewniania jakości jest sukcesywnie doskonalony, dostosowywany do zmieniających się wymogów stawianych uczelniom wyższym.

Podczas wizytacji Władze Wydziału Pedagogiki zadeklarowały, że najbliższym czasie podjęte zostaną kroki pozwalające na poprawę funkcjonowania systemu zapewniania jakości w kilku aspektach:

- konieczne będzie włączenie studentów w szerszym zakresie w prace nad programami kształcenia, weryfikacją przyjętych efektów kształcenia i współdecydowanie w sprawach dotyczących organizacji pracy Wydziału;
 - wykorzystanie wyników ankietowych badań oceny zajęć dydaktycznych przez studentów przy doborze kadry wykładowców na kolejne semestry.
- o słabości funkcjonowania WSZJK świadczy brak uwzględnienia wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku Pedagogika, do czego Uczelnia była zobowiązana oraz uruchomienie specjalności „Pedagog specjalny”, dla której nie ma uzasadnienia w przyjętych efektach kształcenia.

Wyeliminowana została stwierdzona podczas poprzedniej wizytacji nieprawidłowość dotycząca zbyt małej reprezentacji studentów w Senacie Uczelni. Aktualnie reprezentacja studentów stanowi 20% składu tego organu.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+	+	+	+/-	+
umiejętności	+/-	+	+	+	+/-	+
kompetencje społeczne	+/-	+	+	+	+/-	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Nie budzi zastrzeżeń struktura Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia stosowanego w Uczelni, i na Wydziale prowadzącym akredytowany kierunek studiów. Na Wydziale dokonywana jest ocena efektów kształcenia, możliwości ich osiągnięcia, weryfikowania w kolejnych latach. Nie budzi zastrzeżeń sposób dokumentowania osiągniętych efektów. Potwierdzeniem prawidłowego funkcjonowania WSZJK jest zróżnicowanie ocen, jakie uzyskują studenci z zaliczeń, egzaminów oraz egzaminów dyplomowych. Słabością systemu jest niedostrzeżenie, że nie są realizowane wzorcowe efekty kształcenia (patrz: punkt 2 Raportu) oraz funkcjonowanie specjalności „Pedagog specjalny”, która na akredytowanym kierunku studiów nie powinna funkcjonować.

2) W procesie zapewniania jakości kształcenia uczestniczą zarówno interesariusze wewnętrzni (studenci, pracownicy), jak i zewnętrzni (grupa placówek, z którymi Wydział współpracuje). Wskazane jest włączenie do tego procesu absolwentów kierunku. Informacje o funkcjonowaniu WSZJK są dostępne w Bibliotece oraz na stronie internetowej WSPiA.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna		X			
6	prowadzenie badań naukowych ³		X			
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

³ Ocena obowiązkowa jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

Mocnymi stronami Uczelni są: kadra, działalność naukowa, infrastruktura dydaktyczna/biblioteka oraz organizacja procesu kształcenia.

Zaleca się:

- Zwiększyć uczestnictwo studentów w procesie określania koncepcji kształcenia poprzez włączenie samorządu studenckiego w prace organów odpowiadających za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Ponadto zachęca się samorząd studencki do aktywnego korzystania z możliwości już stworzonych, tj. aktywnego uczestnictwa w posiedzeniach Senatu.
- Zweryfikować ilość efektów kształcenia przypisanych do poszczególnych przedmiotów.
- Zrezygnować ze specjalności *Pedagog specjalny*. W ocenie ZO PKA WSPiA im. Mieszka I nie posiada uprawnień, gdyż nie prowadzi kształcenia na kierunku pedagogika specjalna. Na kierunku pedagogika specjalna realizowane są inne efekty kształcenia aniżeli na kierunku pedagogika, co powoduje brak właściwej korelacji pomiędzy kierunkiem, specjalnością i efektami kształcenia.
- Skorygować efekty kształcenia w sposób zgodny z ustawowo określonymi efektami dla prowadzonego kształcenia.
- Skorygować sylabusy przedmiotowe zgodnie z godzinowym nakładem pracy studenta w przeliczeniu na 1 pkt. ECTS.